

Οι φοιτητές σχεδιάζουν
το τοπίο της Θεσσαλονίκης
στην αειφόρο προοπτική της πόλης

ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ
ΑΠΟΘΗΚΗ 13 ΛΙΜΑΝΙ

16-23/10/2009

Κατάλογος έκθεσης

Τμήμα Αρχιτεκτόνων, ΠΣ, Α.Π.Θ
Τομέας Αρχιτεκτονικού & Αστικού Σχεδιασμού

Οι φοιτητές σχεδιάζουν
το τοπίο της Θεσσαλονίκης
στην αιεφόρο προοπτική της πόλης

Μ. Ανανιάδου-Τζημπούλου

Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη 2009

Τμήμα Αρχιτεκτόνων
Τομέας Αρχιτεκτονικού και Αστικού Σχεδιασμού

School of Architecture
Department of Architectural and Urban Design

**Οι φοιτητές σχεδιάζουν
το τοπίο της Θεσσαλονίκης
στην αειφόρο προοπτική της πόλης**

Landscape architecture student projects
towards a sustainable perspective for
Thessaloniki's environment

Μ. Ανανιάδου-Τζημοπούλου
M. Ananiadou-Tzimopoulou

Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη 2009
ZITI editions Thessaloniki 2009

ISBN:

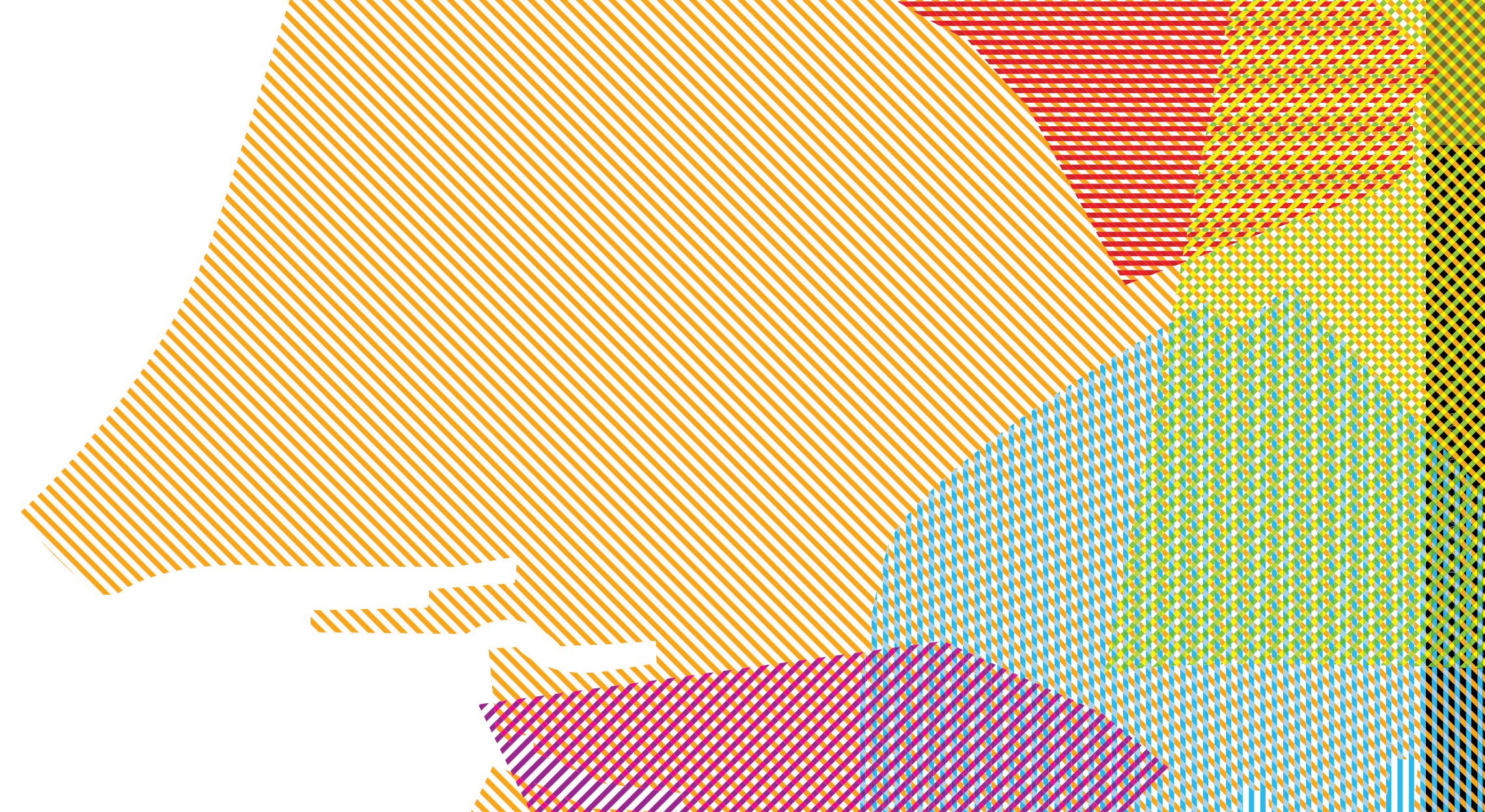
τομέας
αρχιτεκτονικού
& αστικού
σχεδιασμού
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Αρχιτεκτόνων

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
MINISTRY OF CULTURE
ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
STATE MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

Είναι ιδιαίτερη τιμή και χαρά για το Τμήμα Αρχιτεκτόνων της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ. και τον Τομέα Αρχιτεκτονικού και Αστικού Σχεδιασμού να συμβάλλουν δημιουργικά στην έκθεση έργου Αρχιτεκτονικής Τοπίου με τίτλο: “Οι φοιτητές σχεδιάζουν το τοπίο της Θεσσαλονίκης στην αειφόρο προοπτική της πόλης”.

Ίσως δεν είναι ευρέως γνωστό, ωστόσο Μαθήματα Αρχιτεκτονικής Τοπίου και Σχεδιασμού Αστικών Υπαίθριων Χώρων διδάσκονται στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ. από το 1974. Σήμερα αυτά τα μαθήματα είναι εξόχως επίκαιρα και δημοφιλή με γόνιμα και νεωτερικά αποτελέσματα. Οι φοιτητικές προτάσεις της έκθεσης είναι εξαιρετικά αρχιτεκτονικά έργα, με περιβαλλοντική ευαισθησία, άψογη λειτουργικότητα, έντονα εκφραστική μορφή και άκρως διεισδυτική αισθητική εμβέλεια. Πιστεύουμε ότι, στην πολύπλοκη και διαρκώς μεταβαλλόμενη εποχή μας, η αρχιτεκτονική, χωρίς να παραιτηθεί από την αισθητική αρμοδιότητά της, ευδοκιμεί, μόνο όταν αμφιβάλλει και διερευνά, πείσμων και εφ’ όρου ζωής, μονίμως και εν εγρηγόρσει, τις σχέσεις των έργων της με τις πραγματικές συνθήκες της ζωής των ανθρώπων και με τον “άλλο”: τα άγνωστα όριά της, το περιβάλλον, τον υλικό κόσμο, τον ψηφιακό κόσμο καθώς και με τον διαφορετικό συγκάτοικο των ποικίλων ανθρώπινων συνοικήσεων.

Στα πενήντα χρόνια της ιστορίας του, το Τμήμα μας επιδιώκει ένα γόνιμο ερευνητικό και εκπαιδευτικό περιβάλλον αρχιτεκτονικής παιδείας, το οποίο καλύπτει όλη την έκταση του γνωστικού αντικειμένου της αρχιτεκτονικής: από το σχεδιασμό αντικειμένων ως την κλίμακα του τοπίου, της πόλης και της περιφέρειας, από τις εικαστικές τέχνες και τη σύνθεση ως την κατασκευή και την επανάχρηση, από την ιστορία της τέχνης και της αρχιτεκτονικής ως την αρχιτεκτονική του μέλλοντός μας.

Μαζί, με “τα ταπεινά του σήμερα” και τα “ευκλείη του αύριο”, με την εξάσκηση και την επανάληψη, την κριτική συζήτηση και την θεωρητική προσέγγιση και με τους εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους σε εναλλασσόμενους ρόλους, η πολιτική αυτή του Τμήματός μας υποστηρίζει κάτι απολύτως επίκαιρο και νεωτερικό: τη σημασία που μπορεί να έχει η πνευματική καλλιέργεια, η αναζήτηση, η αμφιβολία και η απελευθερωτική δύναμη της αρχιτεκτονικής παιδείας στην οργάνωση του χώρου αλλά και της ίδιας της ζωής.

Αυτή η πολιτική επιτάσσει μία δημιουργική εγρήγορση και εμμονή του Τμήματος να σχεδιάζει με υπερβολή τον εαυτό του και μέσα από τον εαυτό του - στο βαθμό που του αναλογεί - την ίδια τη σύγχρονη νεοελληνική αρχιτεκτονική.

Έτσι, η έκθεση φοιτητικών εργασιών Αρχιτεκτονικής Τοπίου του Τμήματός μας εντάσσεται στο πλούσιο, πολύπλευρο και ποιοτικό έργο μας που παράλληλα με την έρευνα και τη διδασκαλία, σχετίζεται με την οργάνωση και συμμετοχή μας σε εκθέσεις, εκδηλώσεις, συνέδρια, ακαδημαϊκές συναντήσεις και εντατικά workshops. Το έργο αυτό διευρύνει την αρχιτεκτονική παιδεία πέρα από το στενό ακαδημαϊκό μας πλαίσιο, συμβάλλει στον εμπλουτισμό των γνώσεων όλων μας και εξασφαλίζει την ευρύτερη αναγνώρισή του Τμήματός μας, στη χώρα μας και διεθνώς.

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ. ευχαριστεί θερμά και συγχαίρει όλους τους δημιουργικούς συντελεστές αυτού του υπέροχου επιτεύγματος, εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους και τους εύχεται να ενδιαφέρονται πάντα, με την ίδια επιμονή και το ίδιο πάθος, για το Περιβάλλον την Αρχιτεκτονική και την Πόλη.

Γεώργιος Ν. Παπακώστας
Πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων
της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Εισαγωγικό σημείωμα

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ, ΑΠΘ

Μια σύντομη αναδρομή στη διδασκαλία και έρευνα Αρχιτεκτονικής Τοπίου στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, επιχειρείται συσχετισμένα με το χρόνο, τις απαιτήσεις, τις ανάγκες, τις δυνατότητες και τις ιδιαιτερότητες του εκπαιδευτικού πλαισίου μέσα στο οποίο η Αρχιτεκτονική Τοπίου εκπαιδευτικά και ερευνητικά ωρίμασε στα ελληνικά πανεπιστημιακά δεδομένα.

Μαθήματα Αρχιτεκτονικής Τοπίου και Σχεδιασμού Αστικών Υπαίθριων Χώρων διδάσκονται στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ από το 1974.

- Είναι μαθήματα Θεωρίας και Κριτικής Αρχιτεκτονικής Τοπίου (Theory and Criticism in Landscape Architecture) και Εργαστήρια Σχεδιασμού Υπαίθριου χώρου –Τοπίου (Landscape Design Studio).
- Εστιάζονται στην μελέτη και το σχεδιασμό του τοπίου.
- Είναι προσαρμοσμένα στις σπουδές του Αρχιτέκτονα.

Είναι έτσι δομημένα, ώστε να συμβάλλουν στην δημιουργική παρέμβαση και το σχεδιασμό στο χώρο, ή στο σχεδιασμό του χώρου.

Τα εργαστηριακά μαθήματα αναφέρονται σε αστικούς κυρίως χώρους και ασχολούνται με

- τον σχεδιασμό δικτύων υπαίθριων χώρων σε σύγχρονες ελληνικές πόλεις, την Θεσσαλονίκη πρωτίστως και
- σημειακές σχεδιαστικές παρεμβάσεις, όπως π.χ. διαμόρφωση πλατειών, πεζοδρόμων, ακαλύπτων, πάρκων συνήθως ασχολούνται με τον σχεδιασμό ενός πλέγματος στον αστικό ιστό.

- Τα θέματα αναφέρονται επίσης στην ανάκτηση υποβαθμισμένων περιοχών
- φυσικά υπολείμματα ή ίχνη όπως π.χ. ρέματα
 - ενδιάμεσους χώρους όπως π.χ. εκμετάλλευσης φυσικού πλούτου, ορυχεία, μεταλλεία, πρώην στρατόπεδα,
 - νέα πολιτισμικά τοπία από ανακτώμενες εκτάσεις όπως στα όρια της πόλης περιφέρειας
 - τοπία προστασίας και ανάδειξης, φυσικά ή πολιτισμικά, όπως δελταϊκά π.χ. Αξιός

Τα θέματα αυτά ολοκληρώνονται σε όλο το φάσμα και τις κλίμακες σχεδιασμού

- από την ανάλυση του τοπίου και της τοποθεσίας,
 - την ιδέα ή νέα εικόνα του χώρου,
 - την σύνθεση και κατασκευή του έργου
- Αποδίδουμε την ίδια έμφαση στον σχεδιασμό και την σχεδίαση, την γραφιστική απεικόνιση και τα σχέδια, μακέτες, προοπτικά, κατασκευαστικά, λεπτομέρειες, σκίτσα και σκαριφήματα.

Πρόκειται για πλήρη project σύλληψης, σύνθεσης και κατασκευής υπαίθριου χώρου- τοπίου.

Εκτός από τα μαθήματα θεωρίας και σχεδιασμού έργων διαμόρφωσης υπαίθριου χώρου –τοπίου, ερευνητικά θέματα, διπλωματικές, μεταπτυχιακή έρευνα και διδακτορικές εργασίες εκπονούνται στο αντικείμενο.

Με το εκπαιδευτικό μας έργο πήραμε κατ’ επανάληψη μέρος σε διεθνείς εκδηλώσεις, συμπόσια και forum, ενώ παράλληλα συνδιοργανώσαμε διεθνείς φοιτητικούς διαγωνισμούς και συμμετείχαμε ή διακριθήκαμε σε άλλους.

Τα μαθήματα Αρχιτεκτονικής Τοπίου διαφοροποιούνται από μαθήματα για το Τοπίο, όπως αυτό αντιμετωπίζεται από άλλες επιστημονικές, λόγιες ή της τέχνης περιοχές, π.χ. γεωγραφία, οικολογία, περιβαλλοντική ψυχολογία, φιλοσοφία, ποίηση, ζωγραφική, γλυπτική, φωτογραφία, κ.α.

- Καλύπτουν και κριτικά αντιμετωπίζουν τρέχουσες τάσεις και σχεδιαστικές προσεγγίσεις του χώρου.
- Κινούνται στο πνεύμα της διεθνούς επικαιρότητας και παρακολουθούν τις εξελίξεις στη θεωρία και το αντίστοιχο εφαρμοσμένο έργο.
- Η εμπειρία από χώρες με ισχυρή παράδοση στο αντικείμενο, όπου αυτό είναι αυτόνομα επιστημονικά και επαγγελματικά αναπτυγμένο, σε συνδυασμό με την εμπειρία από την ελληνική πραγματικότητα, τροφοδοτούν και συνεχώς επαναπροσδιορίζουν μεθόδους και τακτικές ανανέωσης, εκσυγχρονισμού του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου.

Την μακροχρόνια και με διαφορετική εκπαιδευτικά έμφαση ενασχόληση μας με το αντικείμενο, συνενώσαμε τα δύο Τμήματα, Αρχιτεκτονικής και Γεωπονίας, στο πρώτο για τα ελληνικά πανεπιστήμια θεσμοθετημένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Αρχιτεκτονικής Τοπίου, που από το 2003, με τη διοικητική υποστήριξη του Τμήματος Αρχιτεκτόνων, λειτουργεί στο ΑΠΘ. Είναι διετούς και αποκλειστικής φοίτησης, διδάσκονται εξαμηνιαία αυτοδύναμα μαθήματα, οργανωμένα σε τρεις μεγάλες ενότητες: Σχεδιασμού του τοπίου, Επιστημών του τοπίου και Τεχνικών σχεδίασης και κατασκευής του τοπίου, από μια πλειάδα καθηγητών και των δυο Τμημάτων.

Η πλούσια ερευνητική δραστηριότητα που παράλληλα καθ’ όλη τη διάρκεια με τα εκπαιδευτικά αναπτύχθηκε δεν οφείλεται μόνο στο ελληνικό ακαδημαϊκό πλαίσιο που ισότιμα προϋποθέτει την εκπαίδευση και έρευνα στα Πανεπιστήμια, οφείλεται επίσης στην ιδιαιτερότητα του αντικειμένου. Ως εφαρμοσμένος κλάδος η Αρχιτεκτονική Τοπίου έχει ανάγκη από το ερευνητικό και εφαρμοσμένο έργο σε ένα συνεχή και γόνιμα αλληλοτροφοδοτούμενο διάλογο με την εκπαίδευση. Το ερευνητικό έργο που ολοκληρώθηκε με διδακτορικές εργασίες, ερευνητικά προγράμματα, μεταπτυχιακές διατριβές, εφαρμοσμένη έρευνα και μελέτες αρχιτεκτονικής τοπίου, καταγράφεται σε ένα πλούσιο συγγραφικό έργο σε βιβλία, δημοσιεύσεις σε επιστημονικά και άλλα περιοδικά, σε πρακτικά συνεδρίων, σε εκθέσεις, συμπόσια, σεμινάρια, ateliers, workshops, forum.

Σε όλο αυτό το έργο και μέσα από τα μαθήματα Αρχιτεκτονικής Τοπίου και Σχεδιασμού Αστικών Υπαίθριων Χώρων, τα δείγματα γραφής των φοιτητών του Τμήματος και τα δείγματα από το αντίστοιχο ερευνητικό έργο, συνθετικά σκιαγραφούνται οι επιστημονικές και σχεδιαστικές απόψεις που κατά καιρούς υποστηρίχθηκαν, οι θέσεις, η στάση, η εξέλιξη και η συμβολή της Αρχιτεκτονικής ΑΠΘ στα σύγχρονα για τον τόπο μας έργα σχεδιασμού τοπίου, την παιδεία του Αρχιτέκτονα αλλά και τις νέες τάσεις της Αρχιτεκτονικής Τοπίου γενικότερα.

Γενικότερα μας απασχολούν ζητήματα σχεδιασμού, αστικών, αγροτικών, βιομηχανικών, φυσικών, οδικών, τοπίων εκμετάλλευσης φυσικού πλούτου, κ.α., οι νέες τάσεις και η κριτική σύγχρονων μεγάλων έργων και διαγωνισμών σχεδιασμού αστικών χώρων και τοπίου, ζητήματα μορφής και ιδεολογίας στη σύγχρονη Αρχιτεκτονική Τοπίου, σχέσεις και όρια Αρχιτεκτονικής, Αστικού Σχεδιασμού και Αρχιτεκτονικής Τοπίου, έννοιες και προσεγγίσεις σχεδιασμού του τοπίου, ο σχεδιασμός τοπίου, οι τεχνικές σχεδίασης και κατασκευής του τοπίου, η δημιουργική έκφραση και αρχιτεκτονική στο τοπίο. Μας απασχολούν, συσχετισμένα με την δυναμική της αναπτυσσόμενης προβληματικής γύρω από το θέμα και του εφαρμοσμένου έργου, όπως δειλά στον ελληνικό και ραγδαία στον υπόλοιπο, κυρίως τον ευρωπαϊκό για μας χώρο, παρακολουθούμε να αναπτύσσεται.

Είναι ιδιαίτερος ο ρόλος που μαθήματα Αρχιτεκτονικής Τοπίου παίζουν στην παιδεία των Αρχιτεκτόνων. Τόσο ως προς την εφαρμογή για τον σχεδιασμό του υπαίθριου χώρου – τοπίου, όσο και ως προς την ίδια την Αρχιτεκτονική, ως παρέμβαση στο περιβάλλον και ως διαμόρφωση περιβάλλοντος. Αυτή είναι η άμεσα αναγνωρίσιμη ωφελιμότητα. Τα όποια κενά μοιάζει να χρειάζεται επειγόντως να πληρωθούν. Συγχρόνως όμως και, καθώς δεν υπάρχει έργο επί της γης που δεν σχεδιάζεται σε κάποιο τοπίο, καθώς κανένα τοπίο δεν είναι πανομοιότυπα ίδιο με ένα άλλο, καθώς το τοπίο είναι καθρέφτης ιστορίας και πολιτισμού, καθώς αναγνωρίζουμε ότι έργα αρχιτεκτονικής τοπίου οφείλουν επίσης να σχεδιάζονται ως έργα τέχνης και πολιτισμού, σε μια τέτοια κατεύθυνση, ίσως, μαθήματα Αρχιτεκτονικής Τοπίου συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη προσωπικής αντίληψης, αρχιτεκτονικής άποψης, στάσης και χαρακτήρα, συμβάλλουν στην συνθετική και δημιουργική ικανότητα των νέων που, σήμερα μαζί μας, αύριο εκείνοι μόνοι, θα συνεχίσουν να οραματίζονται και να διαμορφώνουν τον κόσμο μας.

Μέσα από το πλούσιο ανθολόγιο των τριαντάχρονων εκπαιδευτικών και ερευνητικών τετραδίων Αρχιτεκτονικής Τοπίου του Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, καθώς και μέσα από τα δείγματα έργου του νέου Μεταπτυχιακού•

- Υποστηρίζεται ο διττός ρόλος, η συμβολή, η επικαιρότητα της σημασίας και η αναγκαιότητα ενίσχυσης του γνωστικού αντικείμενου, τόσο στην εκπαίδευση του Αρχιτέκτονα, όσο και στην εκπαίδευση ειδικών Αρχιτεκτόνων Τοπίου.
- Αναδεικνύεται η σημασία της εκπαίδευσης στο αντικείμενο και η συμβολή της στην κάλυψη σύγχρονων κοινωνικών απαιτήσεων για την αντιμετώπιση οξυμένων στον τόπο μας ζητημάτων σχεδιασμού και διαχείρισης του υπαίθριου χώρου- τοπίου.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ 2008-2009

Ο κατάλογος της έκθεσης «Οι φοιτητές σχεδιάζουν το τοπίο της Θεσσαλονίκης στην αειφόρο προοπτική της πόλης» αποτυπώνει τη δουλειά ενός μόνο ακαδημαϊκού έτους 2008-2009, στο εξαμηνιαίο μάθημα, χειμερινό ή θερινό αντίστοιχα, με τίτλο «Σχεδιασμός Τοπίου, Αστικών Υπαίθριων Χώρων». Είναι μάθημα του κορμού στο πρόγραμμα σπουδών, απευθύνεται δηλαδή σε 2ο, 3ο, ή και 4ο ετείς φοιτητές του Τμήματος Αρχιτεκτόνων. Ο ενθουσιασμός όλων μας, συνεργατών και φοιτητών, επιτρέπει την υπέρβαση. Να ξεπεράσουμε δηλαδή τεχνικές δυσκολίες όπως τον μεγάλο αριθμό φοιτητών, τον μικρό των διδασκόντων και τις προσδοκίες μας για καλύτερες εργαστηριακές εγκαταστάσεις, υλικοτεχνική υποδομή, οικονομική υποστήριξη.

Ευχαριστούμε θερμά το Τμήμα Αρχιτεκτόνων, τον Τομέα Αρχιτεκτονικού και Αστικού Σχεδιασμού, στην ευθύνη του οποίου διεξάγεται το μάθημα, όχι μόνο για την υποστήριξη αυτής της εκδήλωσης, αλλά και για την μακρόχρονη, γόνιμη και καρποφόρα εκπαιδευτική συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών, συχνά μη απόλυτα διακριτών ορίων, γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος. Μόνο μια γόνιμη άλλωστε συνεργασία είναι ο σχεδιασμός του χώρου. Ευχαριστούμε επίσης για την υποστήριξη της έκθεσης Τον Οργανισμό Λιμένα Θεσσαλονίκης Α.Ε. για την παραχώρηση της αποθήκης 13, Το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης για την παραχώρηση στοιχείων του εκθεσιακού εξοπλισμού, Τις εκδόσεις ΖΗΤΗ για την χορηγία εκτυπώσεων αφίσσας και πρόσκλησης.

Αναγνωρίζεται σήμερα ότι είναι απαραίτητα μεγάλα, αλλά και μικρά έργα για την βελτίωση, την αποκατάσταση, τη συνοχή και συνέχεια, την ανάδειξη του αστικού τοπίου και της φυσιογνωμίας της πόλης. Αναγνωρίζεται η παντελής έλλειψη ελεύθερων χώρων και η συνεχής υποβάθμιση του ελάχιστου πράσινου που η πόλη διαθέτει. Το ποσοστό αναλογίας ανά κάτοικο, 2.27 μ2 μ.ο. για το Π.Σ., είναι απαράδεκτα χαμηλό. Η διέξοδος προς περιαστικούς ελεύθερους χώρους που η Θεσσαλονίκη μπορούσε να διαθέτει, υπό προϋποθέσεις κατάλληλου επίσης σχεδιασμού, δεν υποκαθιστά τις σοβαρές ελλείψεις αστικών ελεύθερων χώρων. Οι δυνατότητες αύξησης του ποσοστού αυτού, που από το 1979, πιστεύαμε ότι ήταν σημαντικές και προϋπέθεταν γενναίες αποφάσεις, δυστυχώς καθημερινά χάνονται. Με τη δέσμευση, λέγαμε τότε, των διεκδικούμενων ή προτεινόμενων για ελεύθερους από τους Ο.Τ.Α. χώρους, που ανήκαν κυρίως στο στρατό, αλλά και στο δημόσιο ή άλλους οργανισμούς, η αύξηση θα έφθανε ως το συγκριτικά πολύ ικανοποιητικό βαθμό των 8.33 μ2 ανά κάτοικο ή 7,10 μ2 με τα σημερινά δεδομένα.

Δυστυχώς, αν και οι χώροι αυτοί αποδίδονται προοδευτικά στους Δήμους, οικοδομούνται στη θέση τους, Σχολεία, Δημαρχεία, Αθλητικά, Πολιτιστικά και άλλα κτιριακά συγκροτήματα με ψευδεπίγραφες εξαγγελίες και για πράσινο. Αντίθετα το πράσινο που διασφαλιζονταν στο άβατο των πρώην δεσμευτικών για την πόλη εγκαταστάσεων, εκδιώκεται στις νυν ανοικτές στην πόλη «σύγχρονες» παρεμβάσεις. Έτσι η Θεσσαλονίκη χάνει συνεχώς και την τελευταία ευκαιρία να αποκτήσει τα πάρκα και τα δίκτυα πρασίνου που όλες οι Ευρωπαϊκές και Βαλκανικές πόλεις διαθέτουν. Η ποσοτική έλλειψη ελεύθερων και χώρων πρασίνου συμπληρώνεται από ποιοτική ανεπάρκεια, κακή σχεδίαση, σύνθεση με κοινοτυπίες και κακέκτυπη μεταφορά προτύπων. Έτσι αντί για χώρους απόλαυσης, σχεδιασμένους με δημιουργική φαντασία, σαν έργα τέχνης και πολιτισμού, βιώνουμε καθημερινά τη μονοτονία, τη δυσχρησία και την υποχρησιμοποίηση των πολύτιμων εντούτοις, γιατί λιγοστών, ελεύθερων χώρων στην πόλη μας.

Σύμφωνα με τις σύγχρονες απόψεις, μια νέα εικόνα για την πόλη προτείνεται. Που θα αναδεικνύει τις συνέχειες και ιδιαιτερότητες του αστικού τοπίου, θα βελτιώνει τις συνθήκες και την ποιότητα ζωής, θα συνθέτει ένα πλέγμα χώρων πολιτισμού. Θα διεκδικεί αστικούς πράσινους χώρους από την απομάκρυνση στρατοπέδων, από την απομάκρυνση της έκθεσης, από τους λαχανόκηπους, από την αποκατάσταση των χειμάρρων, από την αποκατάσταση των διανοίξεων της περιφερειακής, αποδίδοντας χώρους καθημερινής συνέχειας και περιπάτου στην πόλη, με τη σύγχρονη ανάδειξη του μνημειακού πλούτου, της ιστορίας και της φυσιογνωμίας της. Η πολιτική για τη διαχείριση και διαμόρφωση του ελεύθερου χώρου της πόλης απαιτεί ριζικότερη και περισσότερο υπεύθυνη στάση, ώστε νέοι χώροι να προκύψουν και αυτοί να έχουν ποιότητα, να δικαιώνουν το κοινωνικό τους κόστος, να μην καταλήγουν έργα βιτρίνας όπως συχνά γίνεται, να αντιμετωπιστούν διαφορετικά, τόσο προγραμματικά όσο και σχεδιαστικά. Μέσα από ρυθμίσεις δέσμευσης και ανασύνταξης αστικών χώρων και μέσα από κατάλληλες μελέτες σχεδιασμού τοπίου και ελεύθερων χώρων, με θεσμοθετημένες προδιαγραφές και υποχρεώσεις.

Οι φοιτητές της ακαδημαϊκής χρονιάς 2008-2009 σχεδιάζουν αυτό το όραμα. Σχεδιάζουν το τοπίο της Θεσσαλονίκης στην αειφόρο προοπτική της πόλης. Σχεδιάζουν τα στρατόπεδα σύγχρονα αστικά πάρκα. Ας μάθουμε μέσα από τα έργα τους. Ας δεχθεί η πόλη την προσφορά. Ας βιώσουμε καλύτερα το πολιτισμικό μας τοπίο.

Μαίρη Ανανιάδου-Τζημοπούλου

2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου
Μ. Τρατσέλα
Ζ. Καρακινάρη
Β. Τσιούμα
Α. Μπαρώνου

Καθηγ. ΑΠΘ
Λέκτορας ΑΠΘ
Διδ. 407/80
Υπ.Δρ ΑΠΘ
Υπ. Δρ ΑΠΘ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

Διαμόρφωση αστικών υπαίθριων χώρων συλλογικών δραστηριοτήτων.

Θέμα: Σχεδιασμός κεντρικού ελεύθερου χώρου στη Θεσσαλονίκη (πάρκο, πλατεία, πεζόδρομοι, ακάλυπτοι χώροι, αυλές δημοσίου, μια ενότητα στον αστικό ιστό).

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

α) Συνθετική δουλειά σχεδιαστήριου με θέμα εφαρμογής τη διαμόρφωση αστικού ελεύθερου χώρου σε χώρο βιωμένο, καθημερινής και αναβαθμισμένης ποιότητας ζωής, συλλογικής, κοινωνικής δραστηριότητας, στηριγμένα στις ιδιαιτερότητες της τοποθεσίας και τις προθέσεις δημιουργικής παρέμβασης στο χώρο. β) Θεωρία – εισηγήσεις, παρουσίαση στοιχείων και παραδειγμάτων, δημιουργική δουλειά στην τάξη σε γενικά και επί μέρους θέματα όπως: Εννοιολογικό και ιδεολογικό πλαίσιο αντιμετώπισης του υπαίθριου χώρου – τοπίου. Μελέτη του αστικού τοπίου – τοποθεσίας. Προσέγγιση κοινωνικο-οικολογική και αντιληπτική. Ελεύθεροι χώροι στις ελληνικές πόλεις, ειδικές ανάγκες, γενικές αρχές, βασικές υποθέσεις σχεδιασμού τους. Από την ανάλυση της αστικής τοποθεσίας στην οργάνωση του χώρου. Η μελέτη σχεδιασμού του υπαίθριου χώρου. Σχεδιασμένα και εφαρμοσμένα παραδείγματα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

Η άσκηση στο σχεδιασμό του υπαίθριου χώρου. Η ολοκλήρωση της μελέτης διαμόρφωσης υπαίθριου χώρου, από τα σχέδια γενικής οργάνωσης μέχρι και τη μελέτη εφαρμογής.

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΑΣΤΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αναφερόμαστε στη διαμόρφωση ενοτήτων υπαίθριων χώρων στον αστικό ιστό της περιοχής της Δυτικής Θεσσαλονίκης, στο Α' χειμερινό εξάμηνο και της Ανατολικής στο Β' θερινό εξάμηνο 2008-2009, όπως προβλέπεται στο πλαίσιο του Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Πράσινο στη Θεσσαλονίκη, καθώς και το Σχέδιο για την Αναβάθμιση του Σέιχ-Σου, (ΟΡΘΕ, ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη, 2006), στην προοπτική δηλαδή περιβαλλοντικής αναβάθμισης της πόλης από την παντελή έλλειψη ελεύθερου και πράσινου χώρου.

Πρόκειται για τη διαμόρφωση των στρατοπέδων της Θεσσαλονίκης, με προτεραιότητα στη Δυτική Θεσσαλονίκη, Κατατάσου, Π. Μελά, Παπακυριαζή, Μ. Αλεξάνδρου, Ζιάκα, Κακιούση, και την Ανατολική σε δεύτερη φάση. Κόδρα και Νταλίπη σε σύγχρονα αστικά πάρκα. Είναι σημαντική η δυνατότητα συνέχειας από το Δάσος προς τη θάλασσα, η συμβολή των χώρων αυτών στην ποιοτική αναβάθμιση του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα της βεβαρμένης κατάστασης δυτικά λόγω πυκνής δόμησης και γειτνίασης με επιβαρύνουσες εγκαταστάσεις (βλ. επίσης «Στρατόπεδα στη Θεσσαλονίκη: Ανάδειξη και αξιοποίηση», Ημερίδα ΤΕΕ/ΤΚΜ, 2006) Χάρτα για το περιβάλλον, «Θεσσαλονίκη Στρατηγική Βιωσιμότητας», Συμβούλιο Περιβάλλοντος, ΑΠΘ, 2008, Μακεδονία, 2009 και λοιπά δημοσιεύματα από το 1974 και εντεύθεν).

Οι χώροι αυτοί, σε άλλοτε φυσική συνέχεια, σήμερα αποκομμένοι μεταξύ τους αποτελούν σημαντική διέξοδο και προοπτική αναβάθμισης για το αδιαμόρφωτο και υποβαθμισμένο περιβάλλον. Έχουν δεχθεί αρνητικά τις συνέπειες της ανοικοδόμησης, των έργων υποδομής ή μερικής διαμόρφωσης, ενώ παράλληλα, διατηρούν εν δυνάμει φυσικά χαρακτηριστικά, πολύτιμα για την πόλη, όπως ανάγλυφο, ίχνη ρεμάτων, βλάστηση, αλούλια και πευκοδάση.

Ζητείται η διαμόρφωση του χώρου ενός εξ' αυτών συνολικά.

Δηλαδή ο σχεδιασμός της τοποθεσίας και των γύρω ελεύθερων χώρων μέσα στο δοσμένο αστικό πλαίσιο:

Α. Επαναπροσδιορίζοντας τα όρια, με επέκταση έως τα μέτωπα των πολυκατοικιών, τις αυλές δημοσίου και τους ακάλυπτους, με πεζοδρομήσεις, σταθμεύσεις, διαδρομές, στάσεις και δραστηριότητες του υπαίθριου χώρου.

Β. Αποκαθιστώντας μια νέα φυσική κατάσταση παρά την οικολογικά διαταραγμένη σήμερα ισορροπία.

Γ. Αποκαθιστώντας χωρικές συνέχειες, νοπτές ή πραγματικές.

Δ. Προσεγγίζοντας το θέμα με τρόπο που α) να αποτελεί χώρο καθημερινής συλλογικής και κοινωνικής δραστηριότητας, χώρο αναβαθμισμένης ποιότητας ζωής, χώρο αναψυχής, β) να εξυπηρετεί καλύτερα τους κατοίκους της περιοχής, τους περαστικούς και να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για νέες υπαίθριες δραστηριότητες με προοπτική να γίνει φιλόξενος χώρος και να χρησιμοποιηθεί από μεγάλο αριθμό ατόμων, και για το μεγαλύτερο δυνατό χρονικό διάστημα στη διάρκεια της ημέρας και εποχιακά, γ) να φανερώνει τις προθέσεις μιας δημιουργικής και δυναμικής παρέμβασης στην εικόνα της πόλης.

Ειδικότερα φαίνεται αναγκαίο:

- Να μελετηθεί η ίδια η τοποθεσία αλλά και η ένταξή της στον αστικό ιστό της περιοχής.

- Να προσδιοριστεί ο φυσικός και κοινωνικός ρόλος που μπορεί ο χώρος αυτός να παίξει στην καθημερινή ζωή των κατοίκων της πόλης.

- Να υπολογιστούν άμεσες ανάγκες όπως π.χ. αυτές των γύρω κατοικιών, κινήσεων πεζών και αυτοκινήτων.

- Να αντιμετωπισθεί η οργάνωση του χώρου, η σχέση και συνέχειά του, η άμεση συνέχειά του με το δάσος περιαστικά, με δρόμους, ανοίγματα, πραγματικά ή αισθητά, άλλους ελεύθερους χώρους, συνέχειες ρεμάτων.

- Να συσχετισθούν θέματα οργάνωσης του χώρου με την κατανόηση και χρησιμοποίησή του (στη σημερινή και προτεινόμενη κατάσταση) σε μια προσέγγιση κοινωνικο – οικολογική και αντιληπτική (Βοηθ. “Η ανάλυση του τοπίου στο σχεδιασμό”).

- Να προβλεφθεί η δυναμική εξέλιξη του χώρου, στα πλαίσια μιας μη στατικής αντιμετώπισης ή στατικά αναλυτικής προσέγγισης (Βοηθ. “Αρχιτεκτονική Τοπίου. Σχεδιασμός Αστικών Υπαίθριων Χώρων”).

- Να αντιμετωπισθούν ειδικά ζητήματα ερμηνευτικά στη συνολική προσέγγιση όπως τα οικολογικά και τεχνικά δεδομένα π.χ. μικροκλιματικά, τοπογραφικά, εδαφικά, φυτοτεχνικά, υδρολογικά, φωτισμού φυσικού και τεχνητού.

- Να διαμορφωθεί ο χώρος έτσι ώστε να αποτελεί υποδομή για να φιλοξενηθούν διαφορετικές δραστηριότητες όπως περίπατος, γρήγορη κίνηση, στάση, ξεκούραση με παροχές εξυπηρετήσεων ή όχι, συναντήσεις ατόμων σε ομάδες, τοπικές εκδηλώσεις, αγορές, εκθέσεις, παιχνίδι ανάλογα με τα περιθώρια που η όλη οργάνωση θα επιτρέπει και με τα ίδια τα στοιχεία οργάνωσης και εξοπλισμού του χώρου. (Βοηθ. Βιβλιογραφία. Αστικοί Υπαίθριοι Χώροι).

- Να συμπεριλάβει περιορισμένης κλίμακας ή άμεσα απαραίτητες νέες υποστηρικτικές εγκαταστάσεις για τις δραστηριότητες του υπαίθριου χώρου που θα προβλεφθούν ή θα στεγαστούν σε υπάρχοντα αξιόλογα υφιστάμενα κτίρια.

Οι απαιτήσεις του θέματος κλιμακώνονται στα εξής στάδια και σχέδια:

1) Ανάλυση Τοπίου - Κεντρική Ιδέα -Πρόταση. Κλ. 1:2000. Διατύπωση βασικών υποθέσεων. Προσδιορισμός αρχών οργάνωσης, ιδεο- ή δια-γράμματα, σκίτσα, προοπτικά, όψεις, τομές, αναπτύγματα.

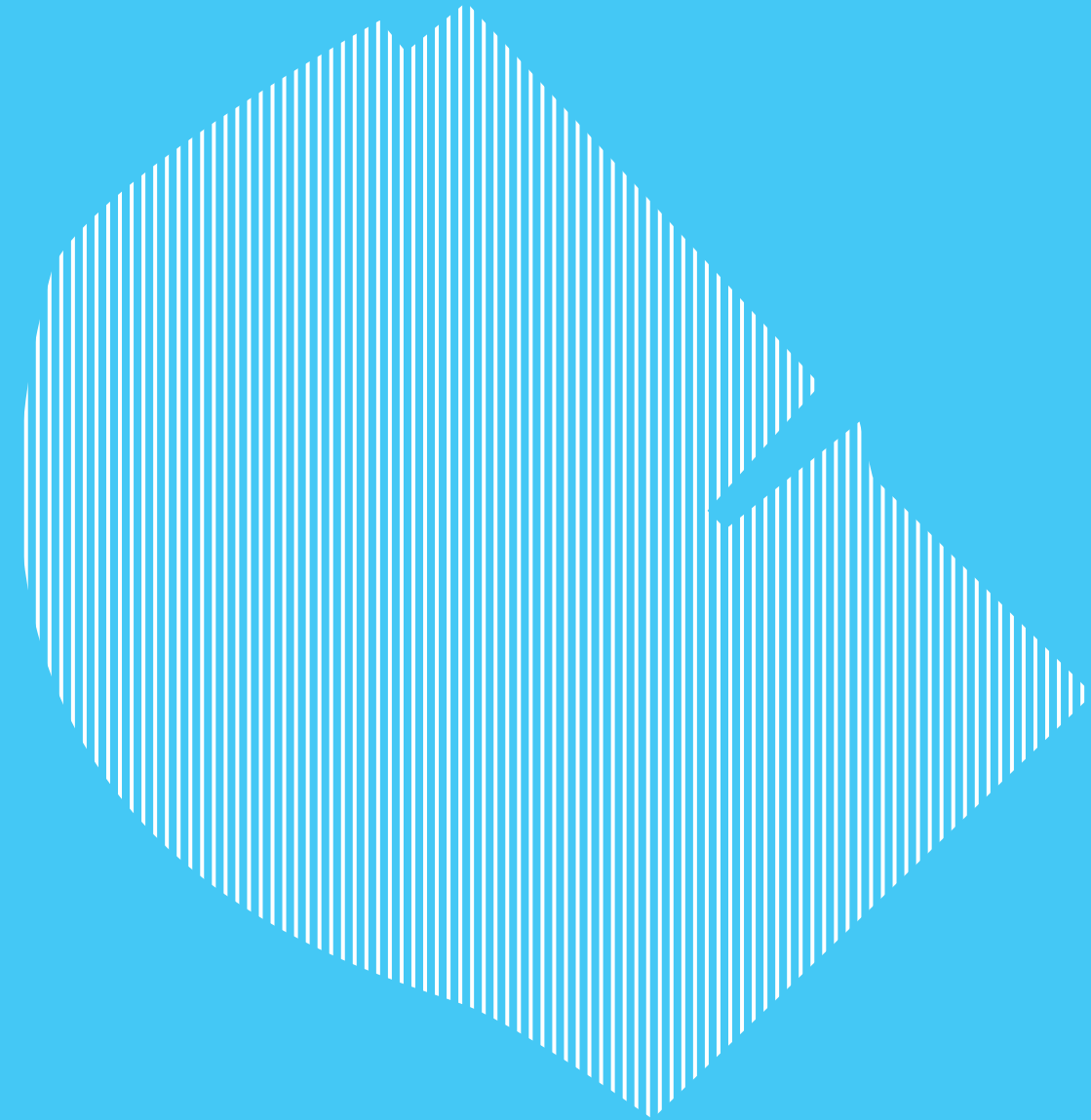
2) Σχέδια γενικής οργάνωσης Κλ. 1:200: Κατόψεις, οψοτομές, σκίτσα, προοπτικά.

3) Σχέδια εφαρμογής Κλ.1:100 και 1:20,1:10: Κατόψεις, όψεις, τομές. Διαμόρφωση του ανάγλυφου, δάπεδα, φυτεύσεις, ύδρευση-άρδευση, απορροές-στραγγίσεις, εξοπλισμός, κατασκευές, φωτισμός.

4) Προπλάσματα ή και φωτορεαλιστικές απεικονίσεις.

Από τα 60 projects που εμπεριέχονται στο βιβλίο, ενδεικτικά παρατίθενται τα παρακάτω

1. ΚΟΔΡΑ

2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

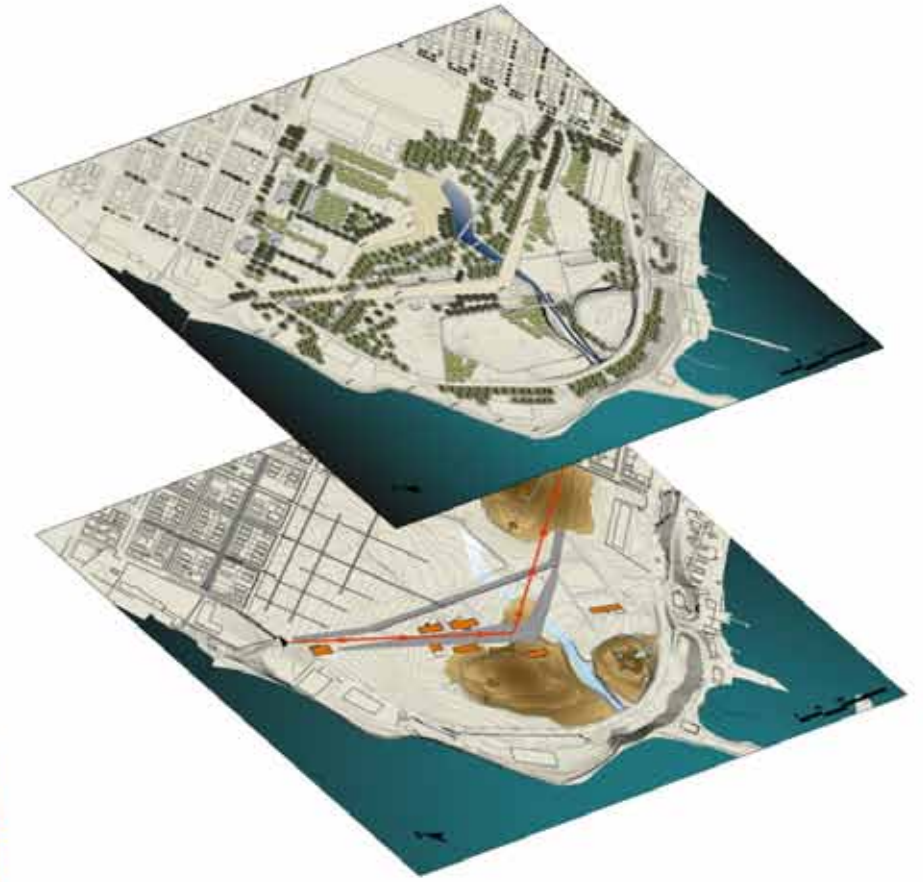
Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα	Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Ε. Γεωργιάδου
Α. Γκούμας
Β. Παπακωνσταντίνου

Το σχεδιασμό «Μακεδονιάς» Κόδρα αποτελεί ένα μεταβατικό τόπο-πέρασμα ανάμεσα στην παραδοσιακή αστική αστ και το φυσικό όριο της θάλασσας. Η κεντρική ιδέα για την διαμόρφωση ενός συγχρόνου αστικού χώρου προέκυψε ως ένας τρόπος σύνδεσης των δύο παραδοσιακών ορίων. Κατ'επίπτωση δημιουργήθηκε όπως η ουσιαστική επέκταση από τον αστικό από, οι ανήσεις, τα κελύφητα σημεία, οι διαμόρφωτες προσεγγίσεις και φυσικά θέματα όπως οι θέσεις οι διαμορφώσεις, οι φυσικές αντιστοιχίες στην πρόσοψη, κατά συνέπεια είναι των παραδοσιακών προέκτασης τριών κυρίων ζώνες: 1) Η νοτινή είσοδος που ασκείται από, με χαρακτηριστικές όπως φυσικές φυσικούς και χωράδια. 2) Η κεντρική είσοδος οι συνδυασμοί με την κεντρική πλατεία και ένα δεύτερο δικτύο κινήσεων διατρέχουν τον χώρο, με τις γραμμικές κινήσεις της πρώτης ζώνης να μετατρέπονται οι ταξιδιώτες, οι οποίες διακρίνονται και αποτελούν με την παρουσία της φύσης. 3) Η τρίτη ζώνη αποτελείται αποκλειστικά από την πλατεία των διαμορφών που χαρακτηρίζεται ως δύο παραδοσιακές ζώνες, και αφήνει τον χώρο να αναπτυχθεί στη βάση της θάλασσας. Ένα ίσως τέταρτο χαρακτηριστικό στοιχείο της πρότασης είναι το μέγεθος, το οποίο διαμορφώνει έναν κλίμακα όπου που διατηρείται το πλάτος. Ένα στοιχείο η αντίληψη που χαρακτηρίζεται από τη σχέση με το φυσικό του όριο η θάλασσα. Έκτος των παραδοσιακών χαρακτηριστικών η διαμόρφωση ενός σύγχρονου αστικού χώρου με προσέγγιση που αναγνωρίζεται της πτυχής της Κόδρας.

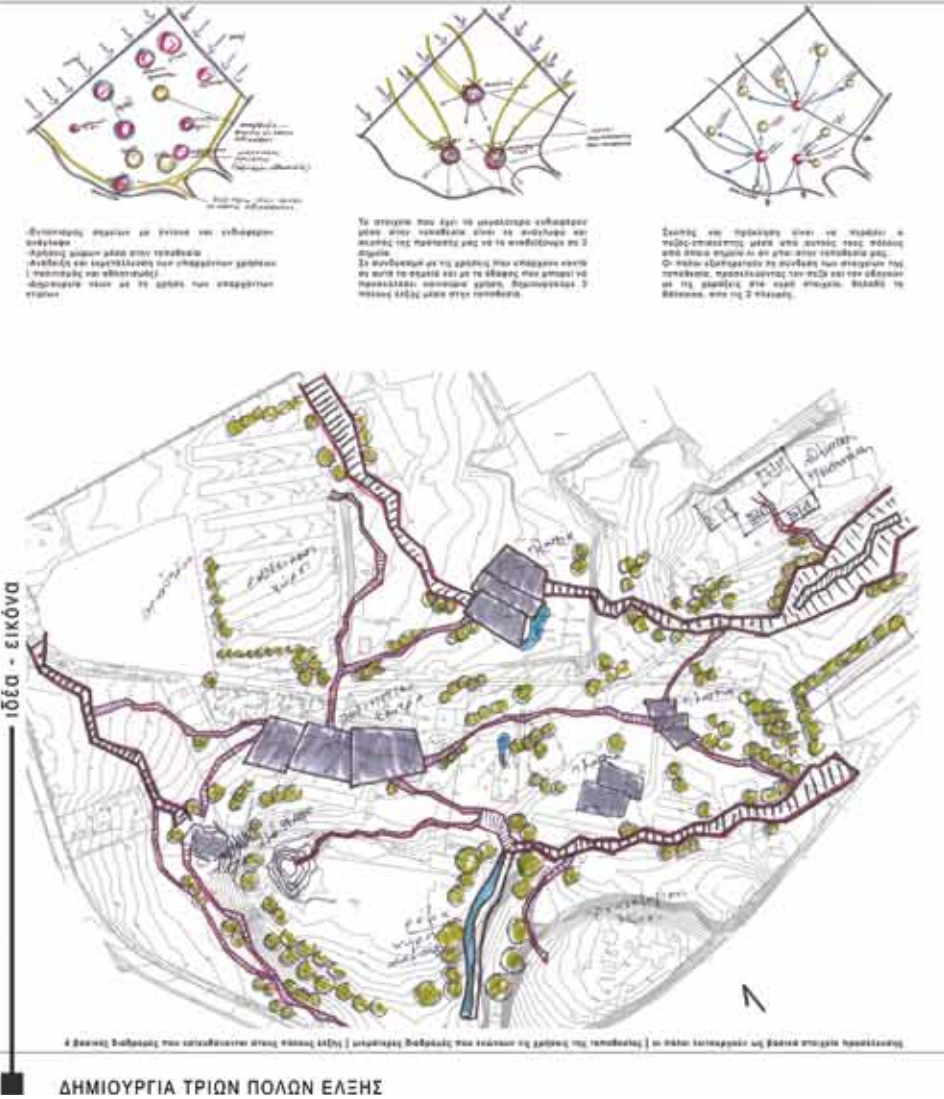
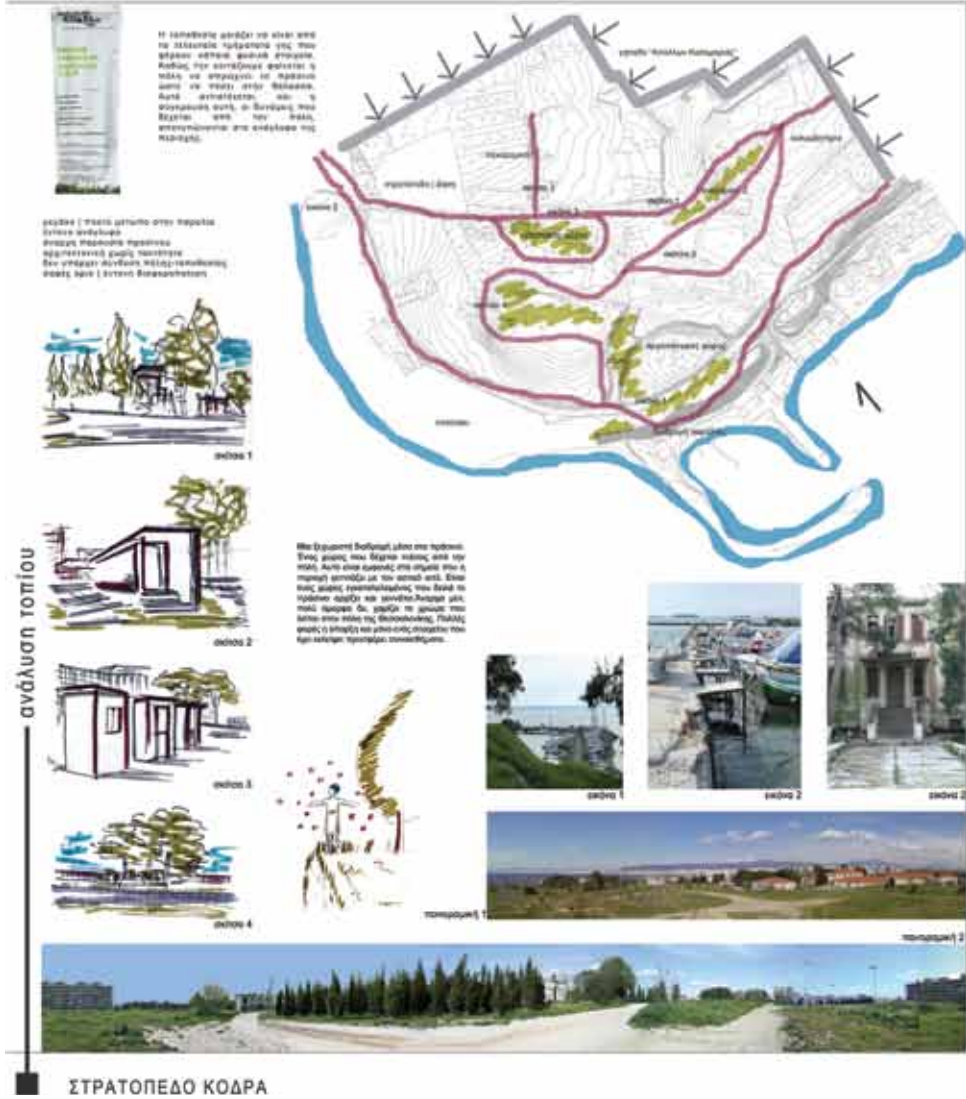
2008-2009

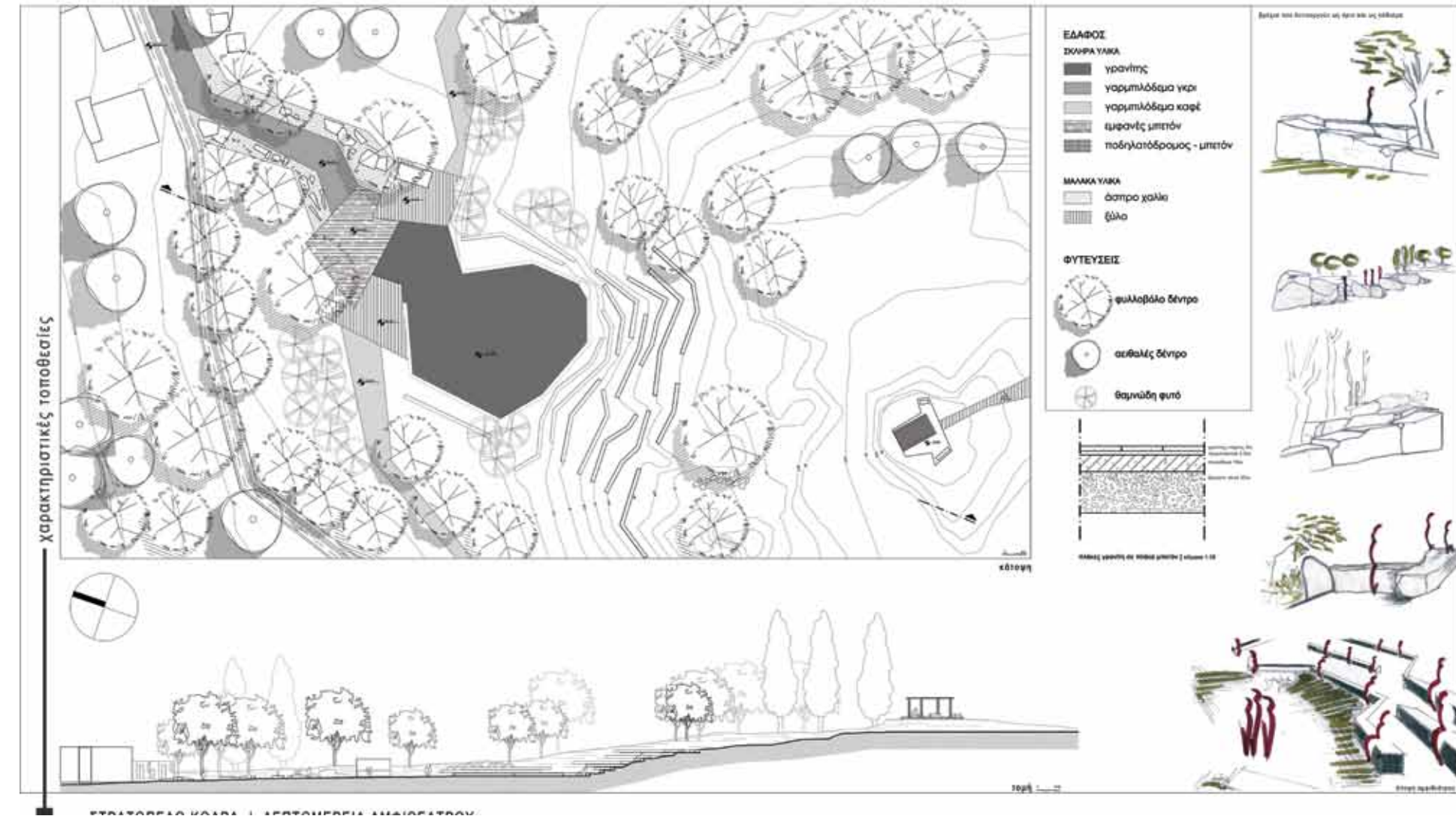
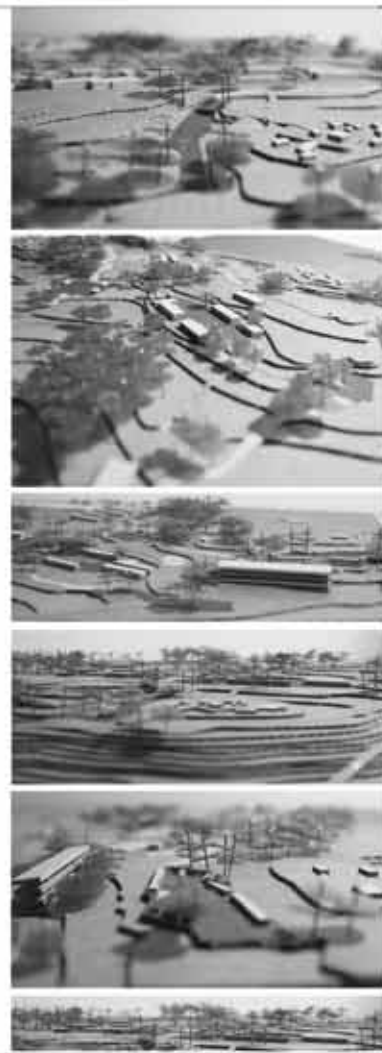
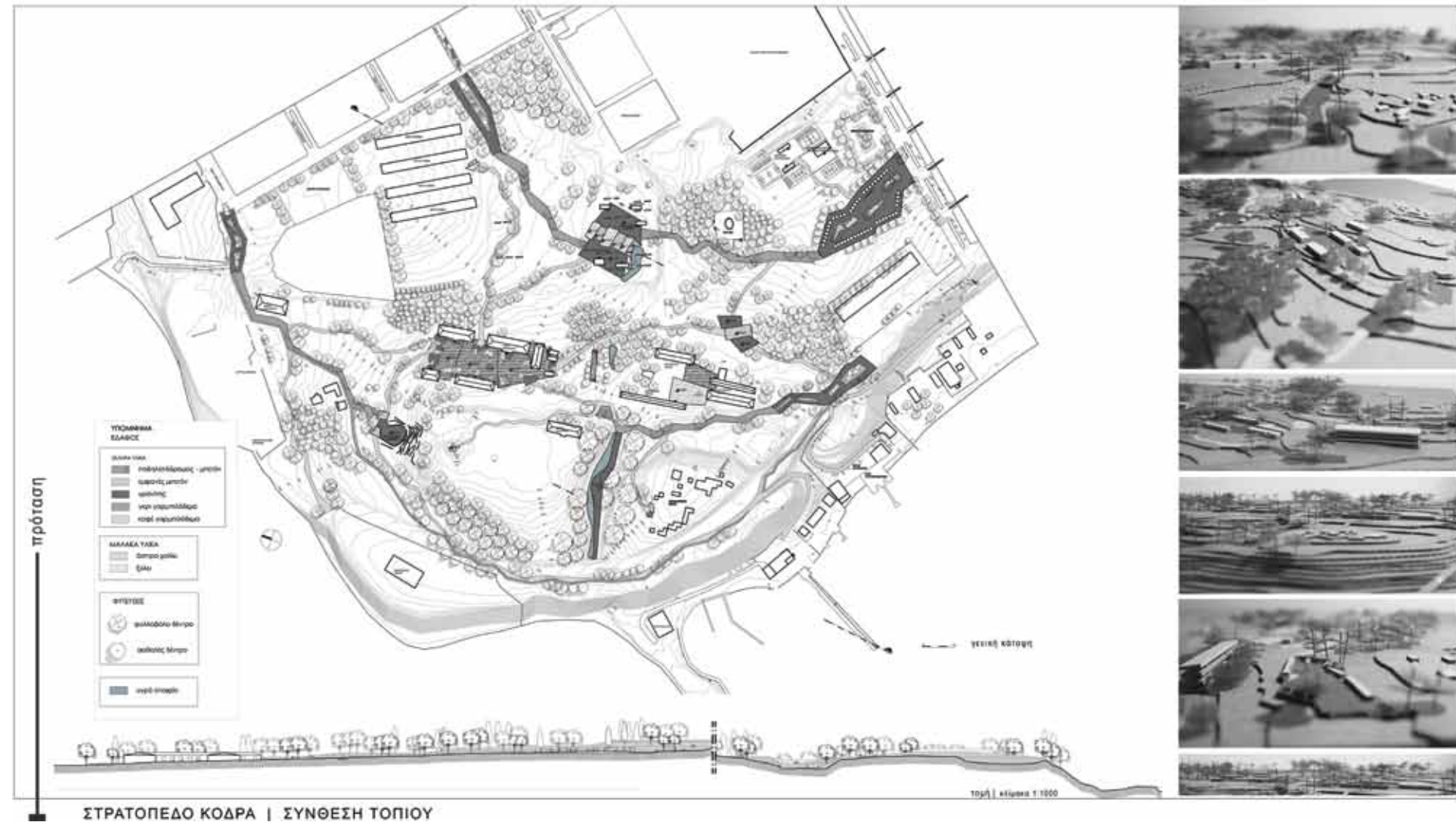
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα	Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Μ. Εξάρχου
Ν. Καρτάλου
Π. Μαμούρα

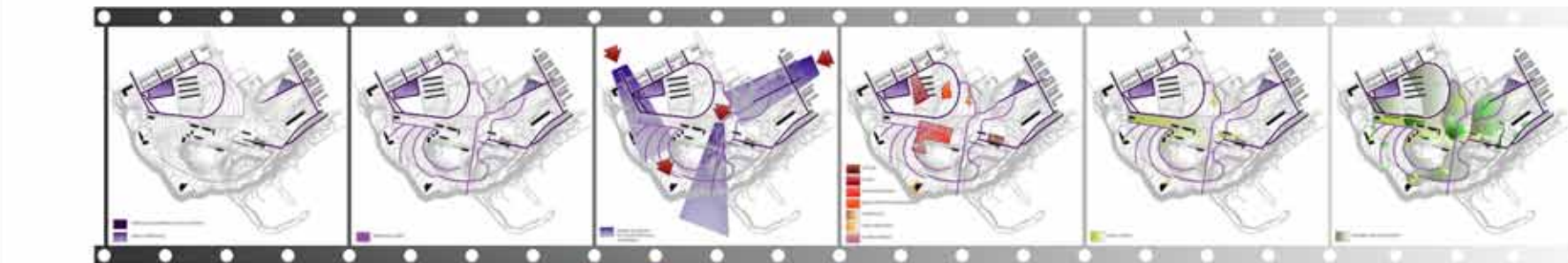
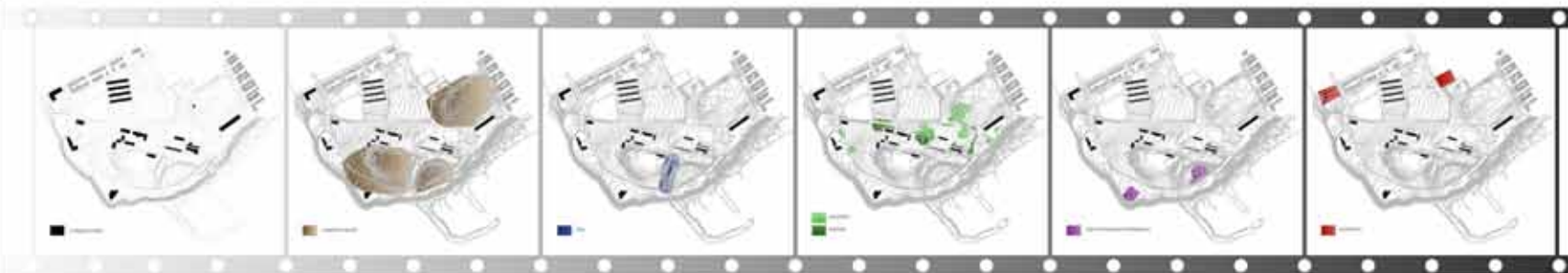
2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα	Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Δ. Αθανασοπούλου
Δ. Ελευθεριάδης
Δ. Παραθύρα

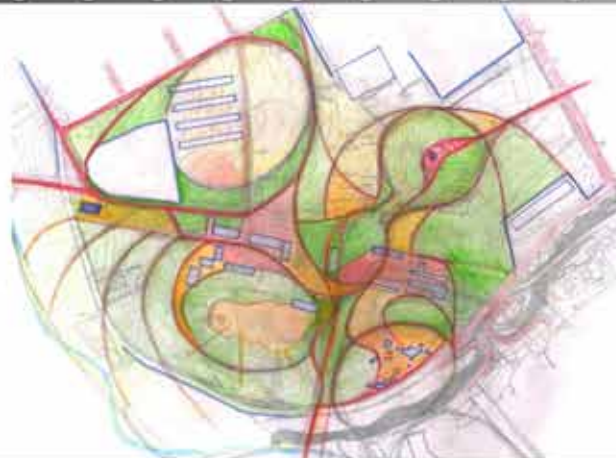

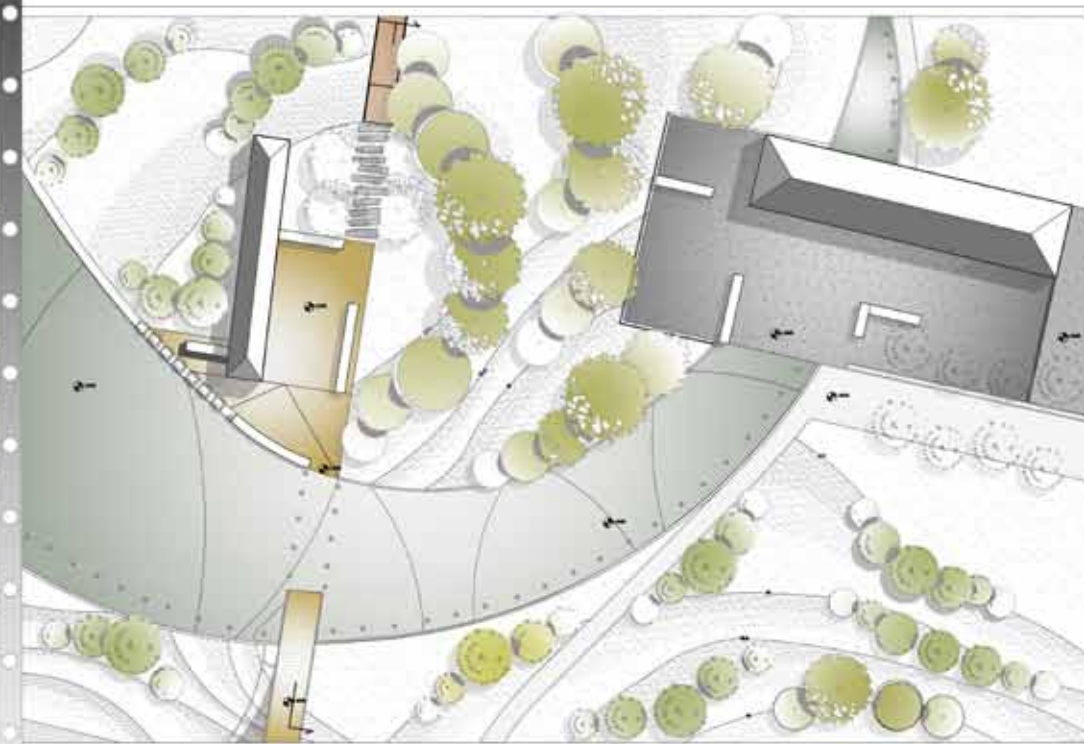
ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΚΩΔΡΑ

Η έκταση βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Παλιόδοξικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, στο δήμο Καλαμαριάς. Ορίζεται από την οδό Σαραντάη, η οποία και υποκάθεται τη φυσική του συνόρατα προς τη θάλασσα. Στη συγκεκριμένη επιβίβαση στο παρτί, κρίθηκε αναγκαία η αποκατάσταση αυτής της συνόρατος του χώρου προς το ποταμικό μέτωπο. Δύο βασικά σημεία εντάσσονται την επέκτασή του από τον αυταπό από στο ιστό. Εκεί, τοποθετήθηκαν και οι δύο χώροι επάρκειας.

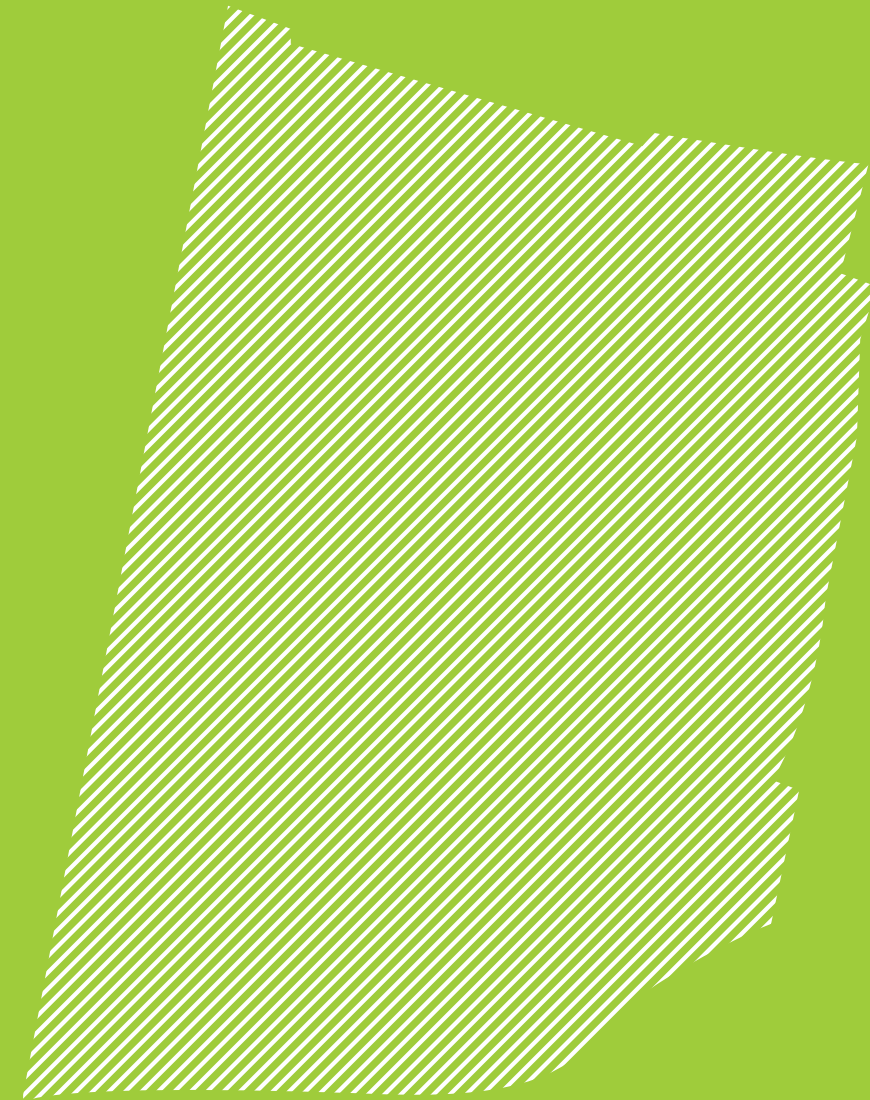
Βασική συντηρητική αρχή υπήρξε η αξιοποίηση της θέας προς τη θάλασσα αλλά και η δυνατότητα της άμεσης πρόσβασης σ αυτή. Έτσι, μία ιδιαίτερα ενεργητική διαδρομή για τους πεζούς ακολουθεί την απευθείας προς τη θάλασσα, μέσω ενός ποταμικού δαπέδου, ποταμολογίου προς την διεύθυνση του μέγιστου.

Η ευρύτερη λογική της νέας γραμμής του τοπίου επιδιώκει να ανακαταστήσει τις επιμέρους παραμέτρους με ενδιαφέρον φυσικό περιβάλλον, να δώσει την αίσθηση της διάχυσης του ενός χώρου μέσα στον άλλο, με τη χρήση καμπύλων γραμμών και εναλλακτικές οδών. Οι διαδρομές συχνά επιβαρύνονται εκπληκτικές στον βαθμό, με μικρές διαμορφώσεις υποστηρίξουν επιπλέον στις υπολύνει τους. Βασική επιδίωξη ήταν η αύξηση του πρασινο, καθώς ένα οριστικό τμήμα σε μια περπατητή κατοικία θα ήταν καλό να λειτουργεί ως πνεύματος για την πόλη. Συνεχίστηκε η επένδυση των αυθαιρών και κοινοφόρων δέντρων, αλλά προστέθηκαν και φυλλοβόλα, όπως τα πελάσματα σε αμπέλι με μεγαλύτερη υγρασία, όπως στο μέσο.

2. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

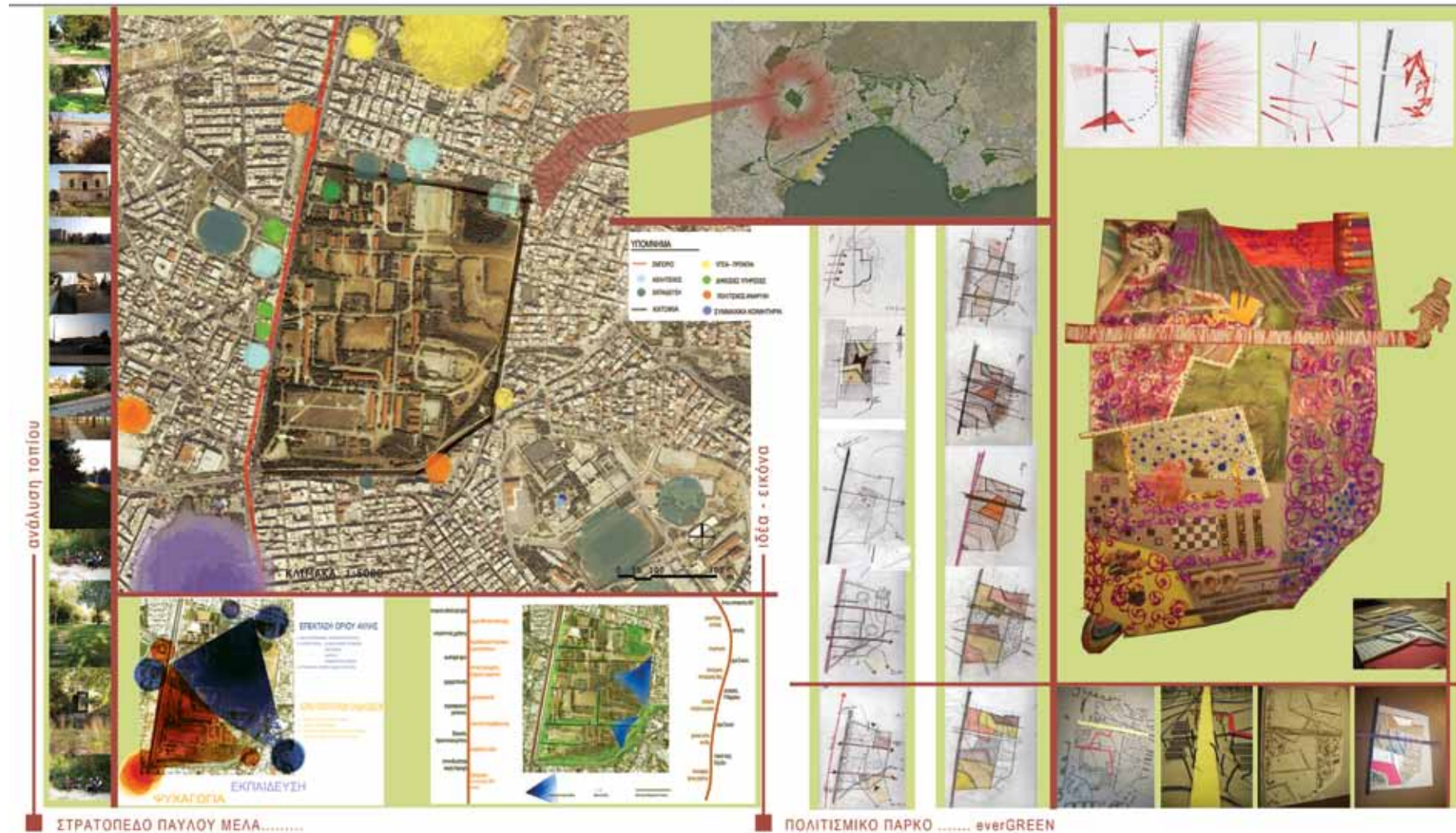
2008-2009

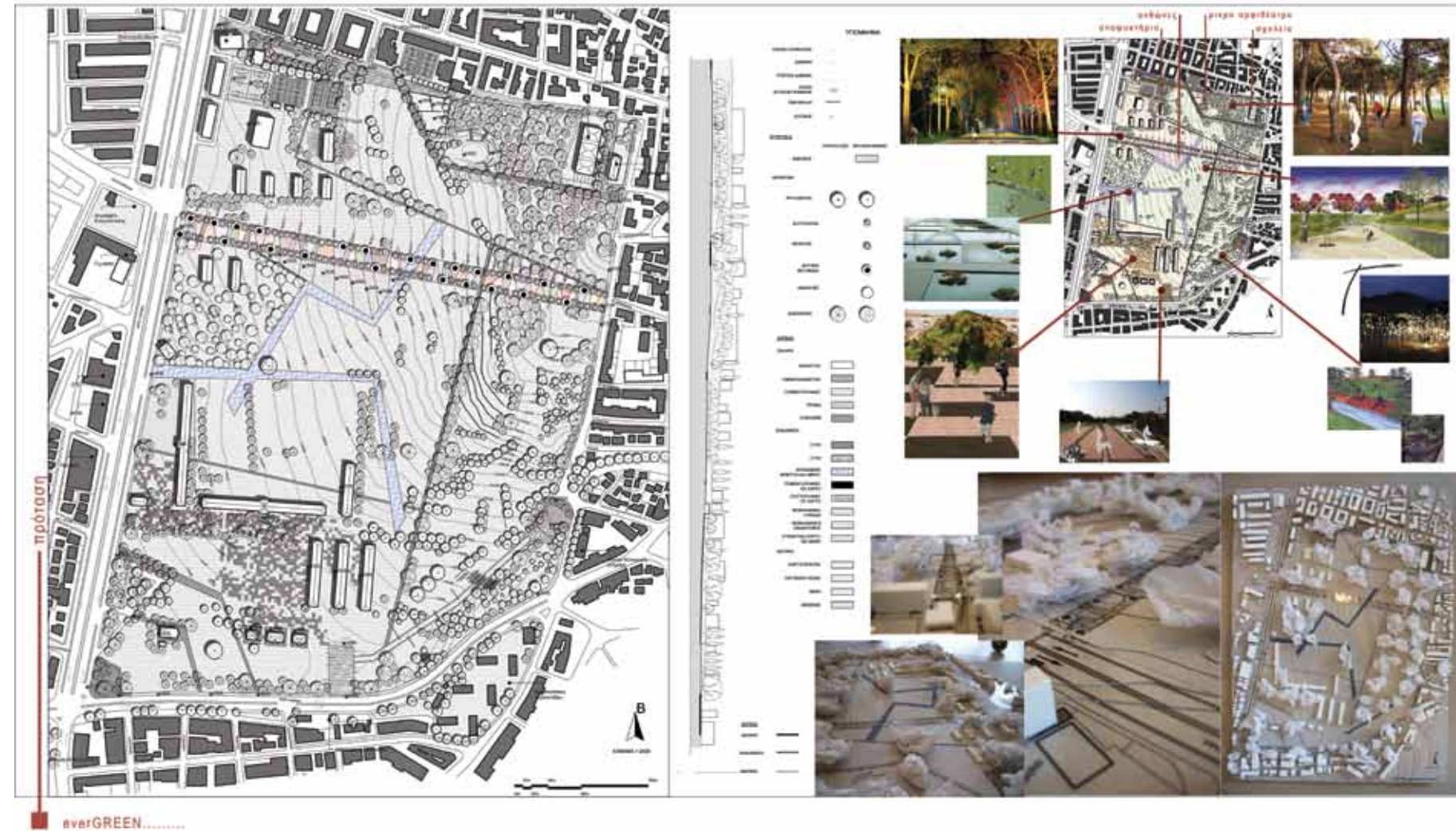
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ
Α. Μπαρώνου	Υπ.Δρ ΑΠΘ

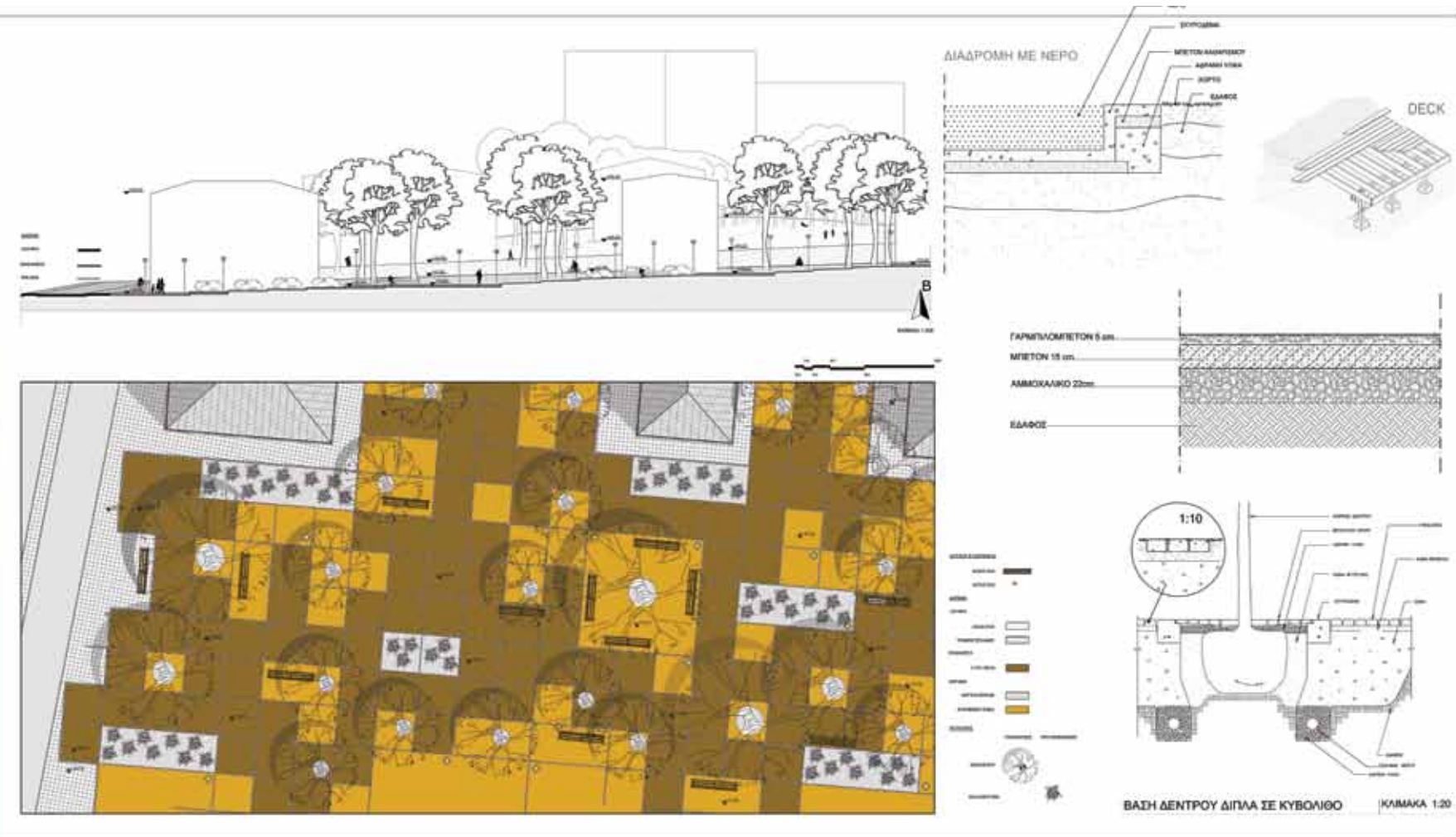
Φοιτητική ομάδα
Ι. Γιαννακούδη
Α. Μαντά
Μ. Ντέτσικα

χαρακτηριστικές τοποθεσίες

everGREEN

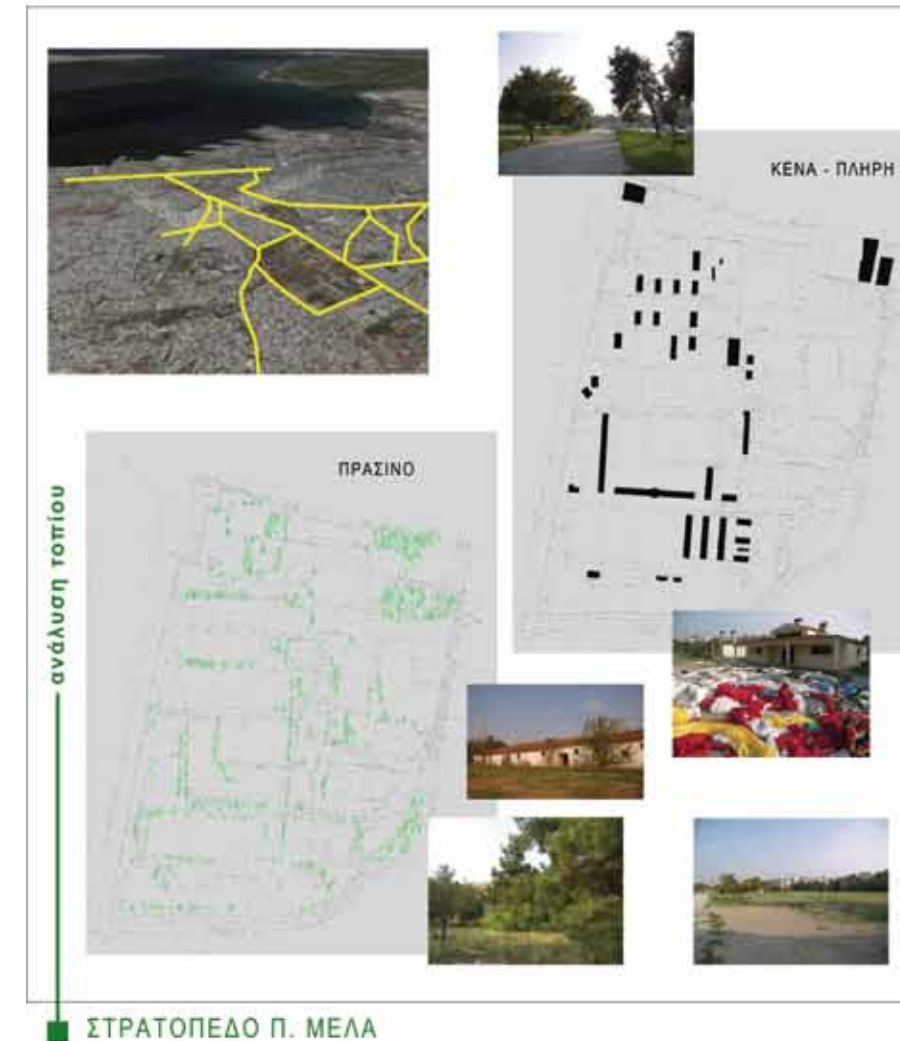
2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ
Α. Μπαρώνου	Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Θ. Αλεξανδράκης
Ε. Χατζηπέγιου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΥΓΡΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

ΦΥΤΕΥΣΕΙΣ

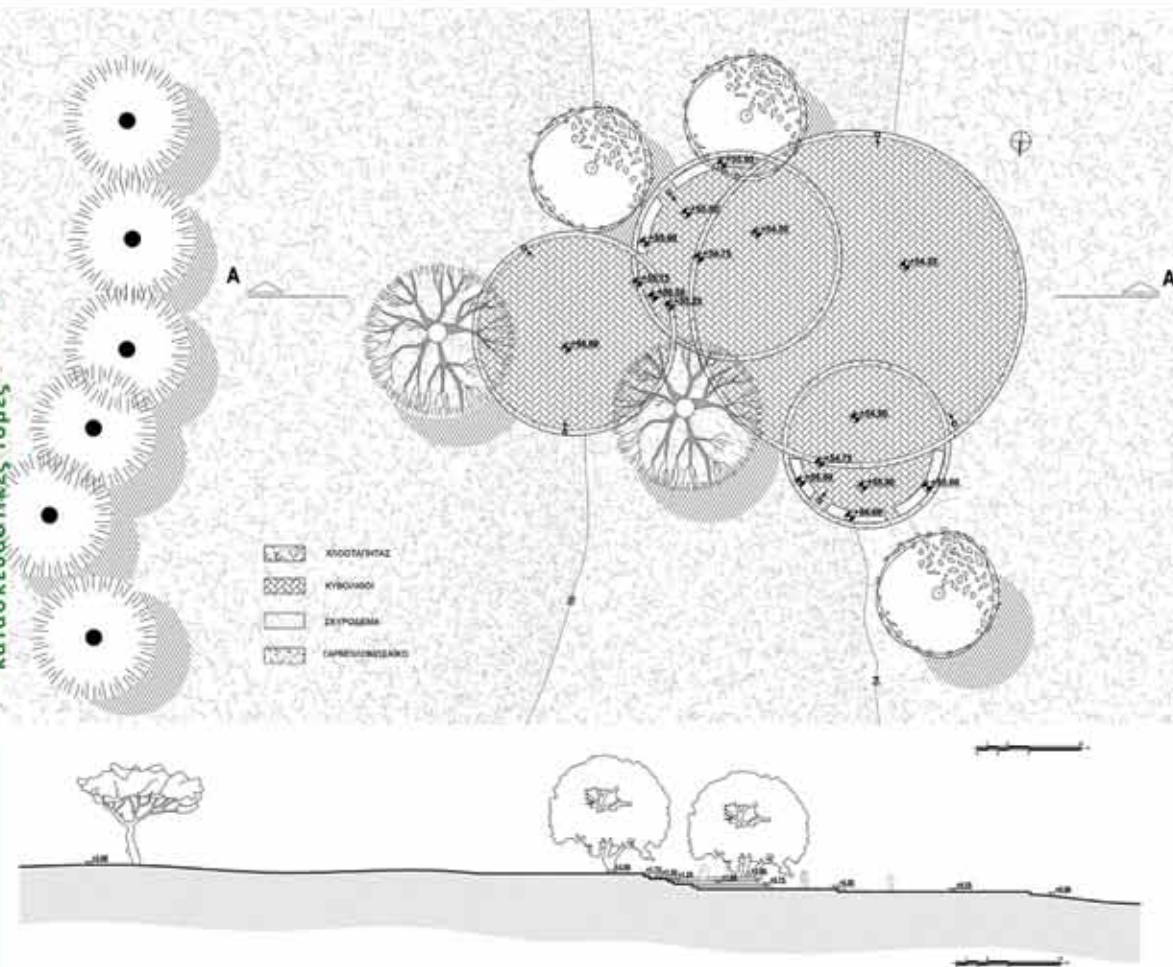
- ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ
- ΦΥΛΛΟΒΟΛΑ
- ΑΕΙΘΑΛΗ

ΔΑΠΕΔΑ

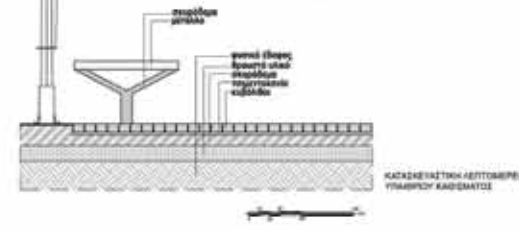
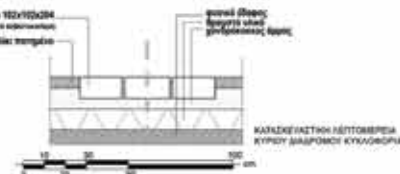
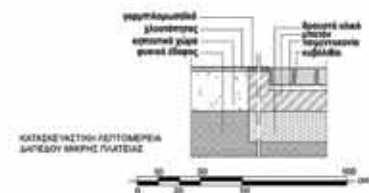
- ΠΑΤΗΜΕΝΟ ΧΩΜΑ
- ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑΣ
- ΕΝΔΙΑΜΕΣΑ / ΜΑΛΑΚΑ
- ΣΚΛΗΡΑ

- 1 ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
- 2 ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΟΥ
- 3 ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
- 4 ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ
- 5 ΜΙΚΡΗ ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΗ ΠΛΑΤΕΙΑ
- 6 ΠΛΑΤΕΙΑ
- 7 ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Χημική πολυεπίπεδη πλατεία -
κατασκευαστικές τσιμές

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων

Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού

Πολυτεχνική σχολή

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου

Καθηγ. ΑΠΘ

Ζ. Καρακινάρη

Διδ. 407/80

Β. Τσιούμα

Υπ.Δρ ΑΠΘ

Α. Μπαρώνου

Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα

Ε. Καρυάτη

Δ. Μαυρίδου

Ε. Τοκμακίδου

Ο χώρος του πρώην στρατοπέδου Παύλου Μελά γεωγραφικά ανήκει στο Δήμο Στουραϊτσής, ενώ αποτελεί και όριο των Δήμων Πολίχνης και Νεάπολης. Το πρώην στρατόπεδο είναι παρωθεμένο πάνω στην οδό Λαγκαδά, δυτική είσοδο της πόλης, απ' όπου γίνεται άμεση η σύνδεσή του με το κέντρο της Θεσσαλονίκης.

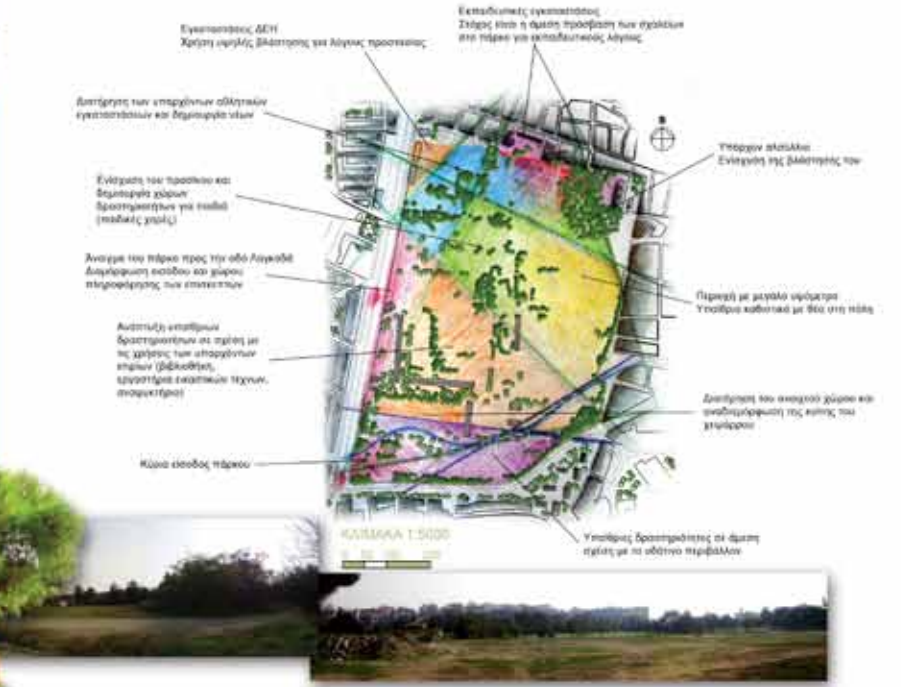
Χάρτης γενικότοπος της Πόλης

Κύρια χαρακτηριστικά του χώρου αποτελεί το έντονο ανάγλυφο, με κορύφωση του ύψους του στο βορειοανατολικό άκρο του, από όπου και προσφέρεται στον επισκέπτη θέα προς όλη την πόλη της Θεσσαλονίκης και τον Θερμαϊκό κόλπο. Άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό είναι οι δύο χείμαρροι που διαπερνούν το πρώην στρατόπεδο στην νότια πλευρά του, ο λοξός λάκκος και το ρέμα Συκεών, οι οποίοι όμως δεν είναι πλέον εμφανείς καθώς περνούν από υπόγειους αγωγούς για να ενωθούν λίγο παρακάτω με το ρέμα του Δενδροτόπου, αποτελώντας έτσι κομμάτι του Δυτικού Τοξού.

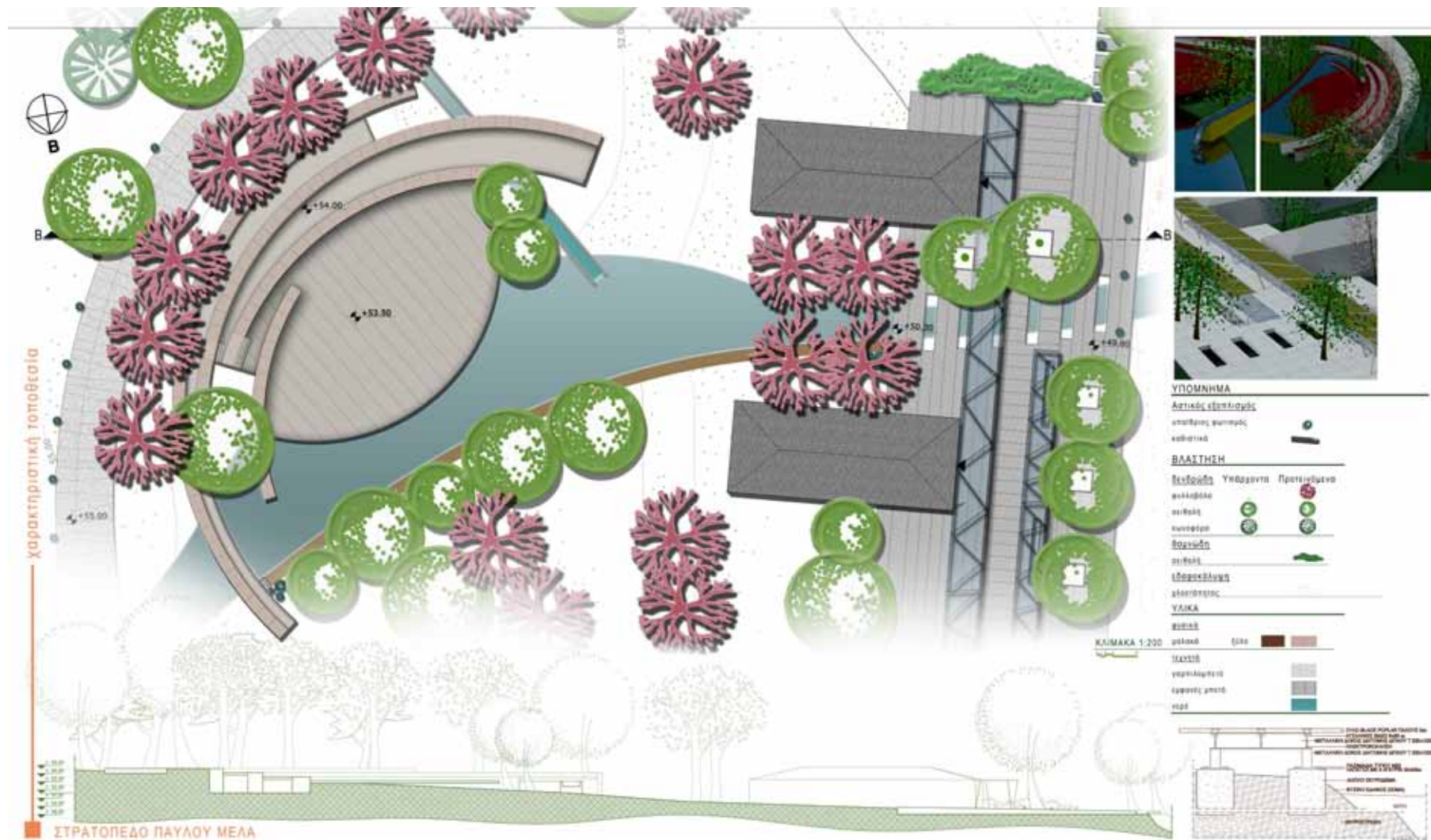

Στόχος του σχεδιασμού μας είναι η δημιουργία ενός μητροπολιτικού πάρκου ανοιχτού τόσο στο άμεσο περιβάλλον του (γειτονίες) όσο και στο έμμεσο (ευρύτερη περιοχή Δυτικής Θεσσαλονίκης), το οποίο θα φιλοξενεί καθημερινές δραστηριότητες και εκδηλώσεις για ένα ευρύ φάσμα επισκεπτών. Για την πραγματοποίηση του χρησιμοποιούμε ως μέσο ένα δίκτυο πρασίνου στην ευρύτερη περιοχή του πρώην στρατοπέδου. Η σύνδεση γίνεται μεταξύ ελεύθερων και πράσινων χώρων της γύρω περιοχής, οι οποίοι είναι η Μονή Λοφραίων, οι αθλητικές εγκαταστάσεις Στραμπινιώτη, τα Συμμαχικά νεκροταφεία, το πάρκο κατά μήκος του ρεμάτων Συκεών, το ΑΓΝΟ, το Ψ Ν.Θ., καθώς και με τα στρατόπεδα Καρτάσιου και Μ.Αλεξάνδρου. Οι αξόνες που προκύπτουν είναι το κύριο μέσο του σχεδιασμού μας στο εσωτερικό του χώρου. Σημαντικός παράγοντας του σχεδιασμού μας είναι η διατήρηση του φυσικού τοπίου, τόσο ως προς τη βλάστηση όσο και ως προς το ανάγλυφο. Η διατήρηση και επαναχρηστική, κατά την αποκατάσταση, μέρους των υφιστάμενων κτιρίων αποτελεί ένα ακόμα τμήμα του συνολικού τρόπου σχεδίασης.

Άξονες Σύνδεσης Πράσινου Χώρου

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

πρόταση κίνησης

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

φωτογραφίες μακέτας

3. ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΥ

2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων

Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού

Πολυτεχνική σχολή

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου

Καθηγ. ΑΠΘ

Μ. Τρατσέλα

Λέκτορας ΑΠΘ

Z. Καρακινάρη

Διδ. 407/80

B. Τσιούμα

Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα

Ε. Γκούμας

N. Ιακωβίδης

Ι. Πάτσιος – Μπουτουλούσης

2008-2009

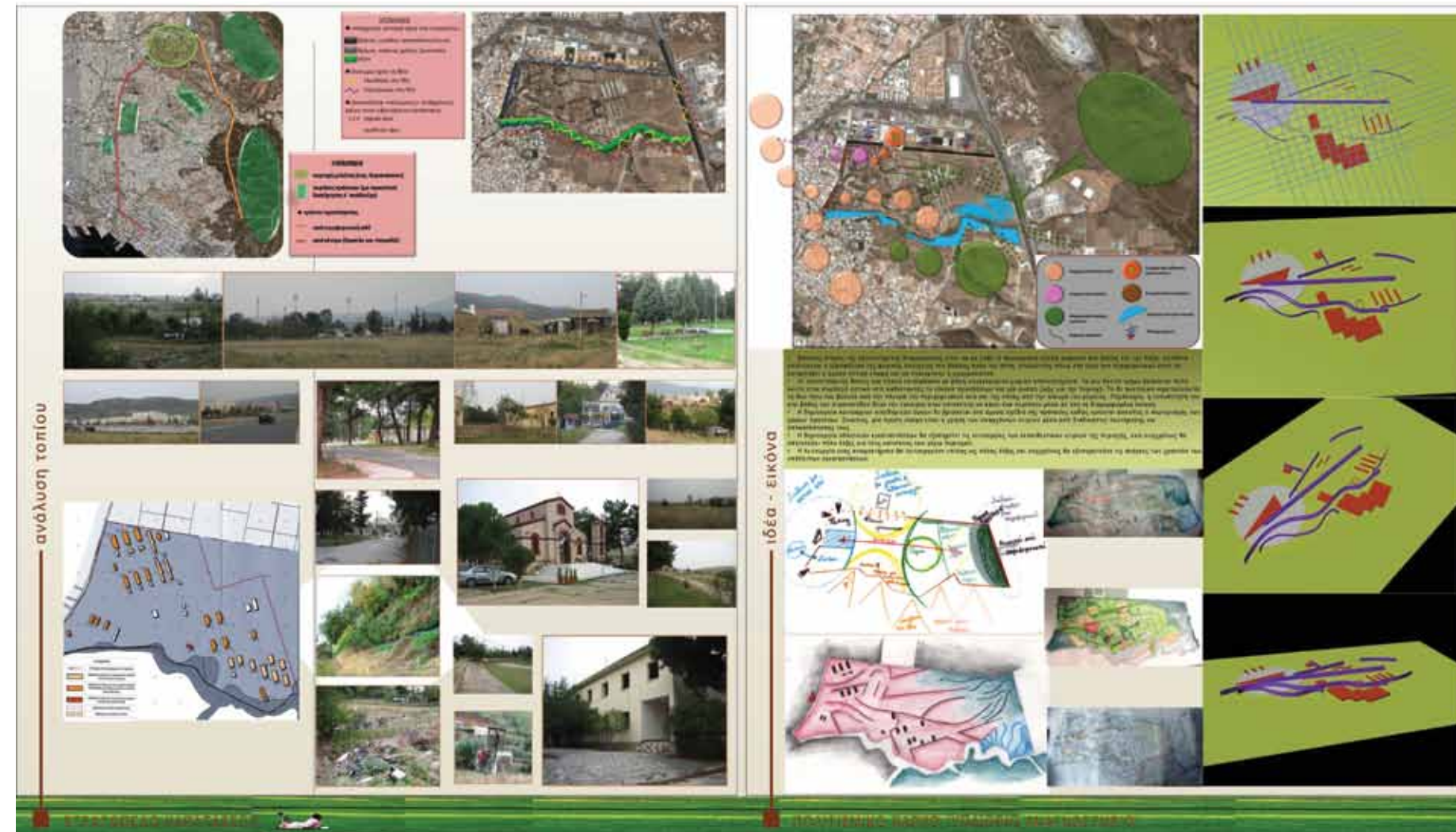
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

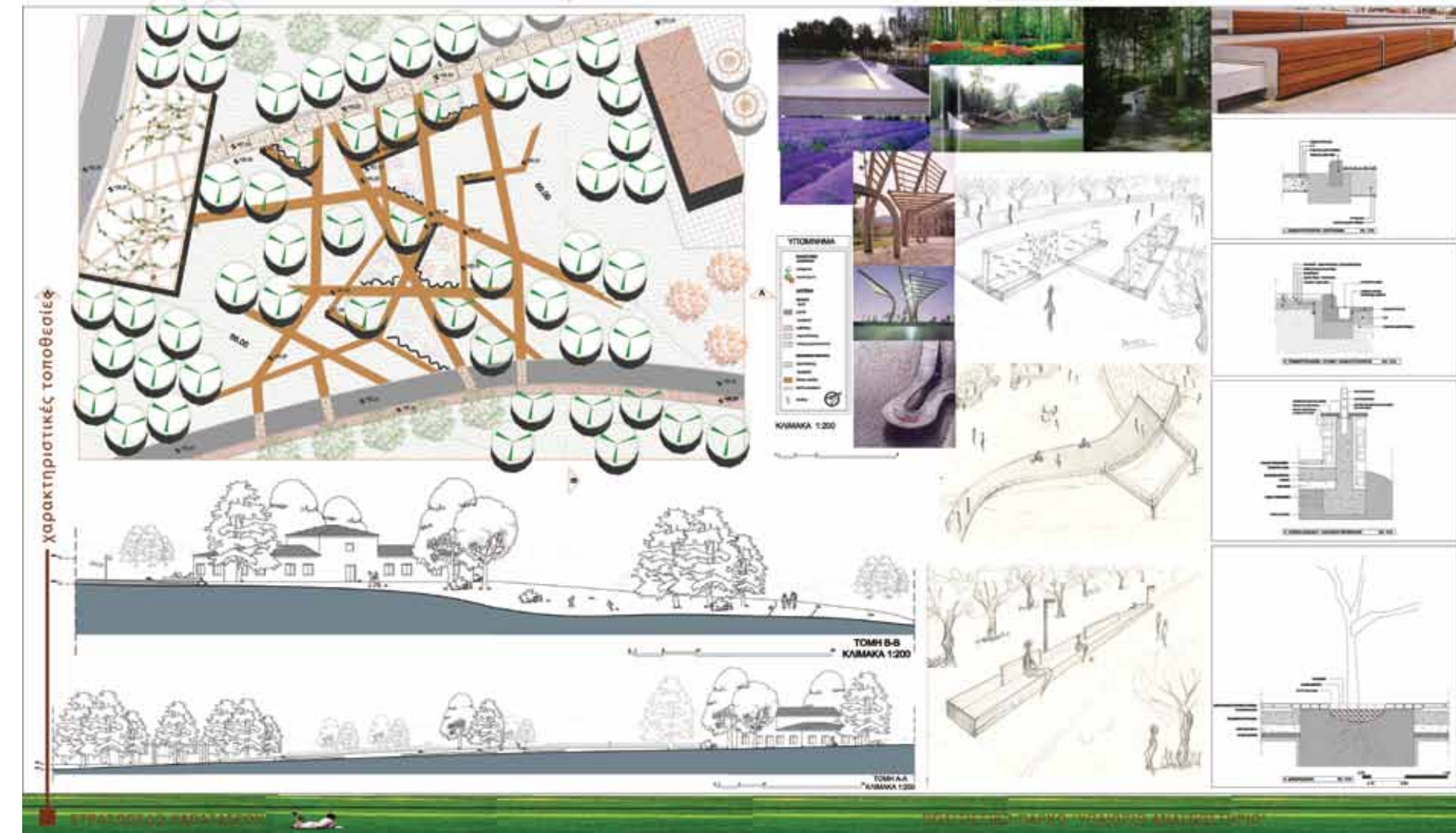
Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου
Μ. Τρατσέλα
Ζ. Καρακινάρη
Β. Τσιούμα

Καθηγ. ΑΠΘ
Λέκτορας ΑΠΘ
Διδ. 407/80
Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Ο. Ακτοελή
Ε. Παλασίδου
Α. Σαφούρη

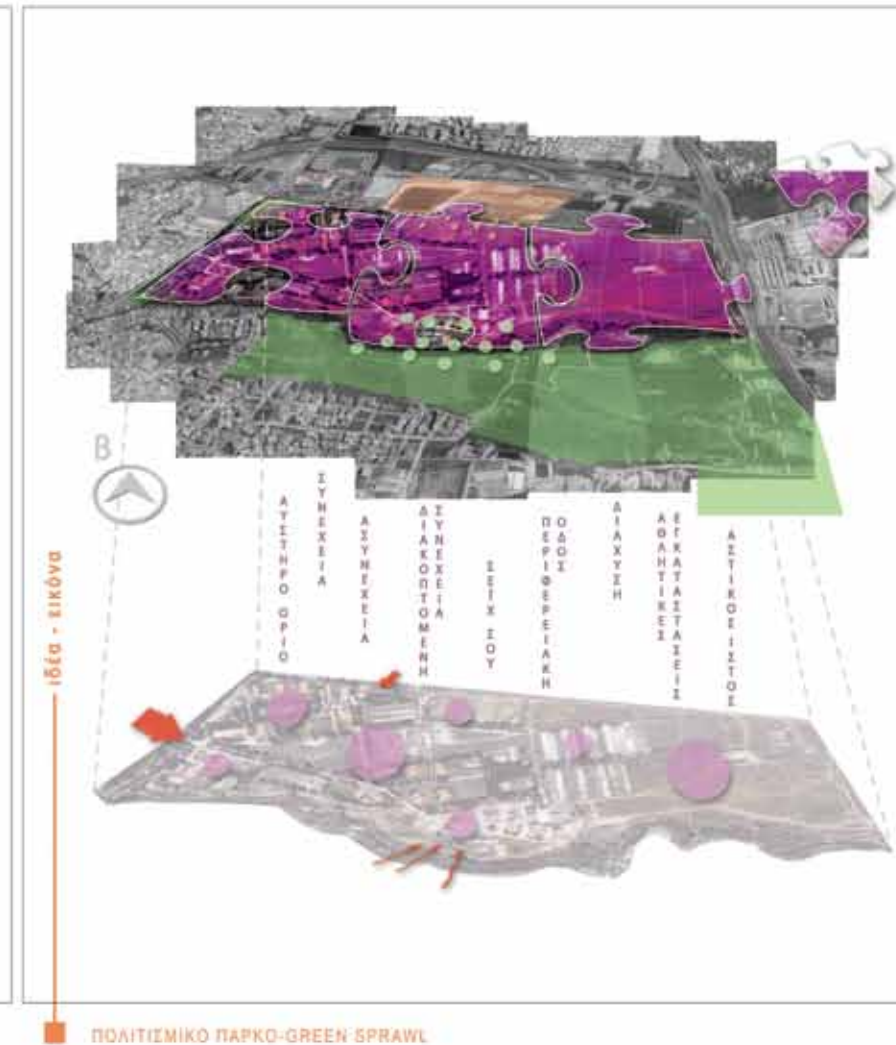
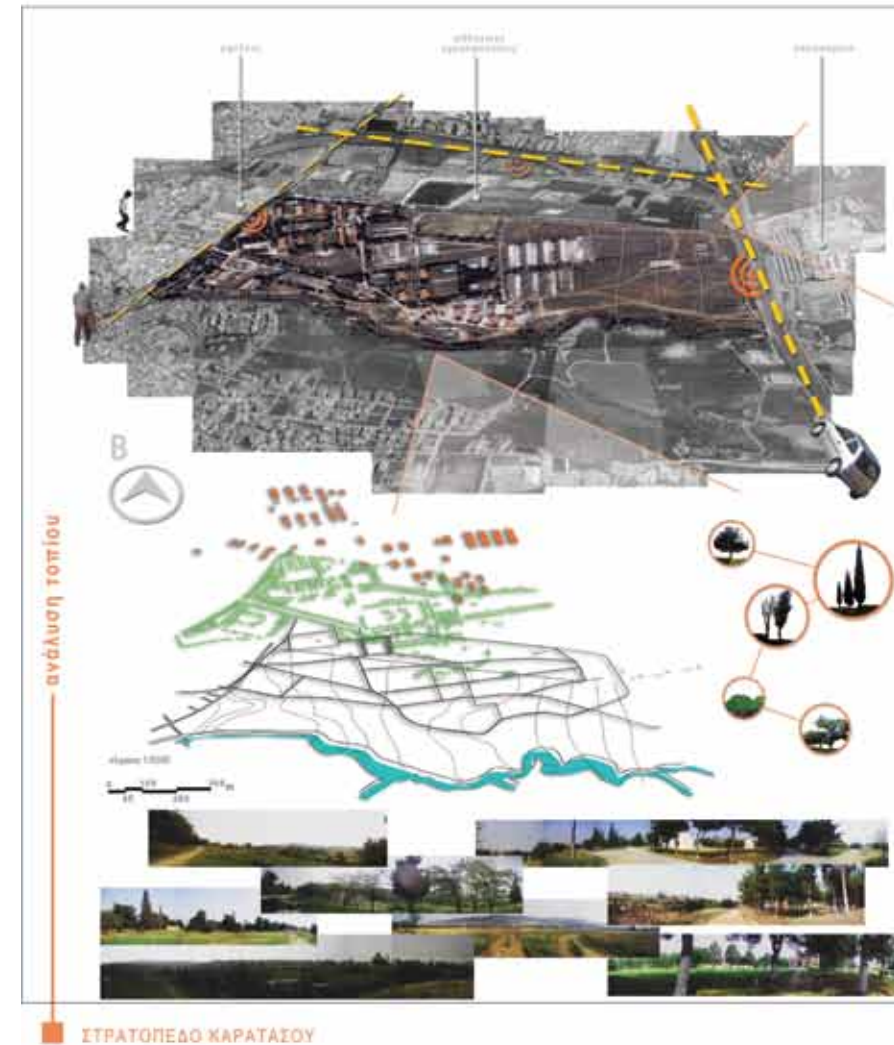
2008-2009

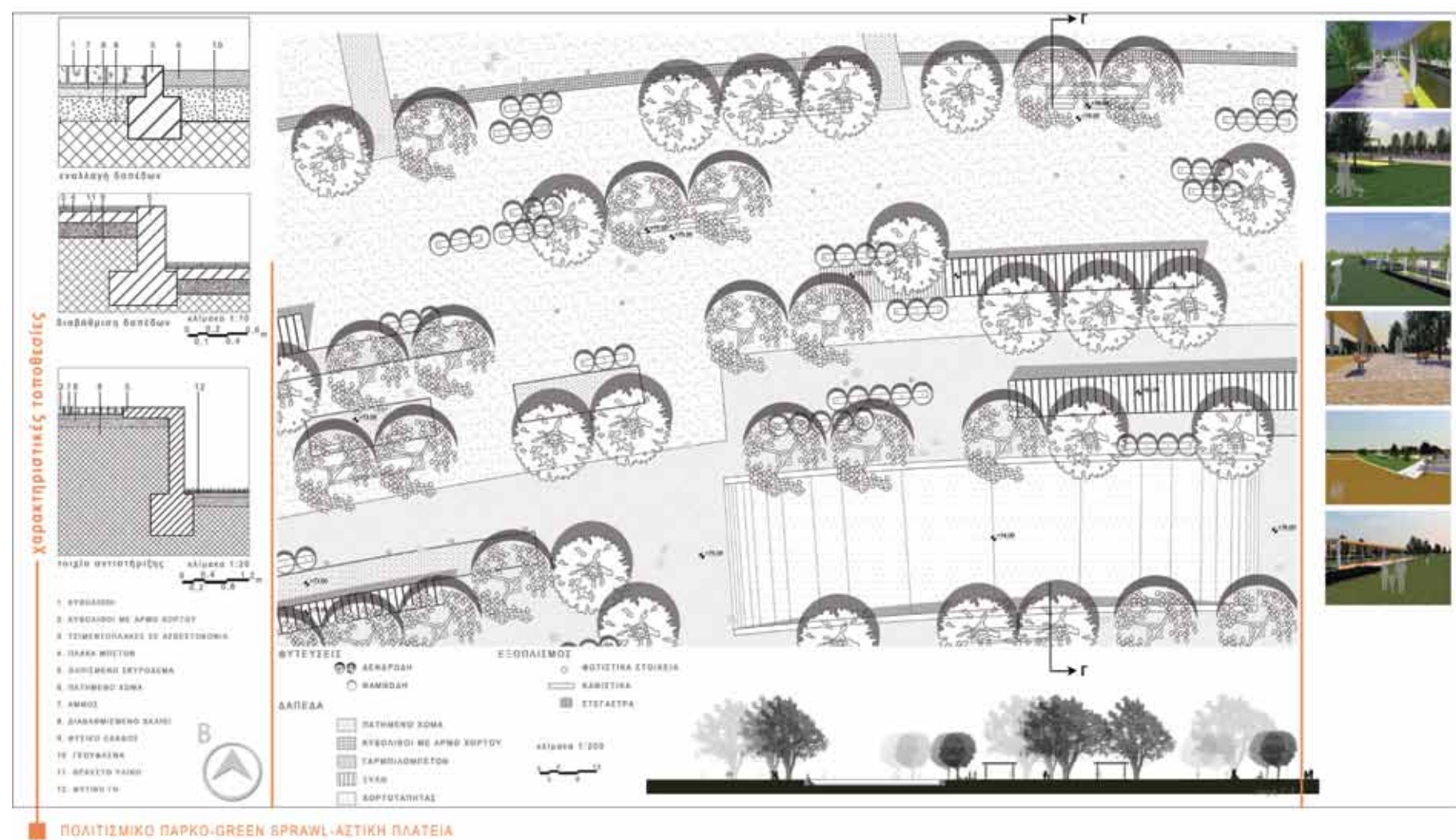
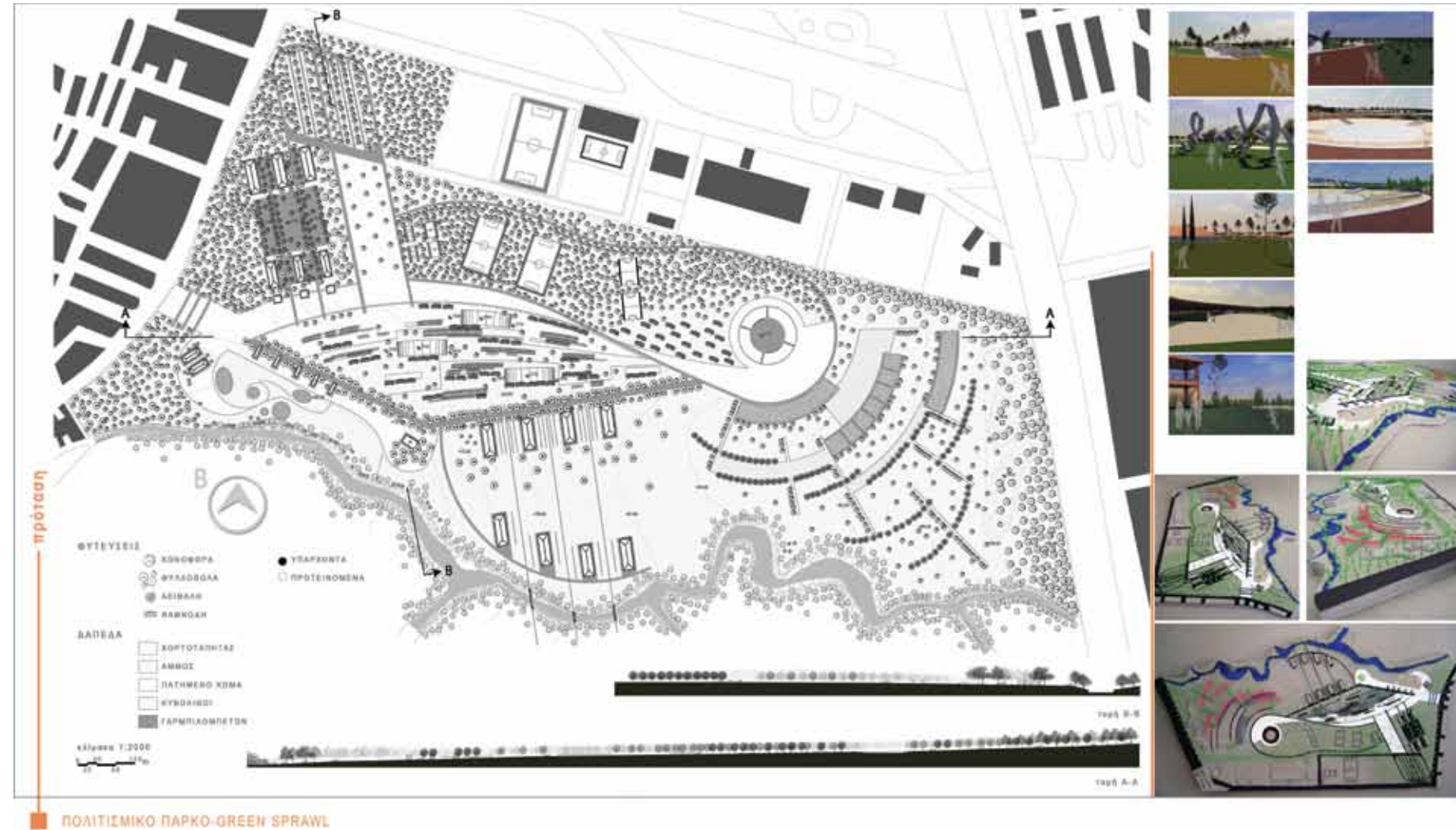
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα	Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Κ. Ορφανού
Α. Σούζου

4. ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανάδου -Τζημοπούλου Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Π. Τσουκανάς
Μ - Ε. Σπυροπούλου

Ελεύθεροι χώροι Δυτικής Θεσσαλονίκης

Ευρύτερη περιοχή Δυτικής Θεσσαλονίκης

Χρήσεις γης περιοχής στρατηπέδου Μ.Αλεξάνδρου

Τοποθεσία
Δυτός Αμπελοκήπων
Τονοειεί ατ Διμήος Μένωμης (Δυτικά) Δικωπος (Βόρεια)
Στορωμηνόμωος (ανατολικά)

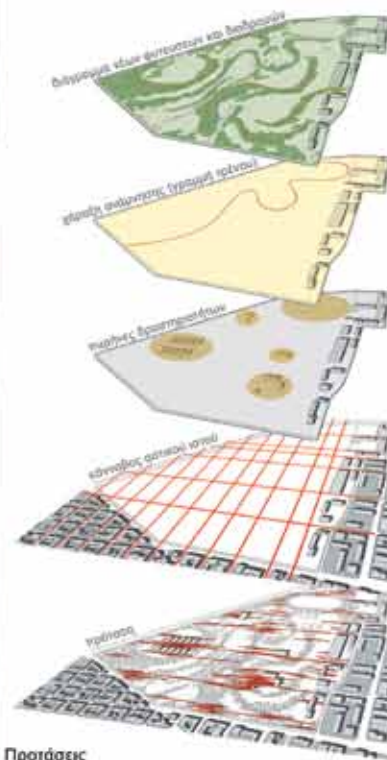
Ορίη
Σωρή όρη μετρή γηπέδου και οδών Διτροσηπέδου Βόρεια
Ελ Βενόλως Δυτικά 28ης Οκτωβρίου Βόρεια-Ανατολικά
Ασκήση όρη μετρή κρηστώνων κοσσοών στο γήπεδο και
μετρή και γηπέδου

Βυθικά και άλλα χαρακτηριστικά οικοπέδου
Εκταση 231' 43' τετράγωνο
Οικόπεδο με ελαφριά κλίση προς Βόρεια
Ποσειδώνος εντός γηπέδου/εμποφορ. απροσπέδ. Άσκης
αποσπασμα. (βόρεια)
Διασπορηνόμωος
Εκκλέρω
Εντός του γηπέδου γήπεδο σόμης πόρνη, καταστήματα
μυζιτσόσση, αθλητικές εγκαταστάσεις
Τοποροδομικές Γραμμές εντός και εκτός του οικοπέδου

Βιόσος
Βόρεια Πισακή κατοικίες Ευδομένη και στρατηπέδο Πατριωσική
Βόρεια Ανατολικά Δάσος και Ορεινή Πισακή
Νότια Πισακή κατοικίες Αμπελοκήπων
Νότια Ανατολικά Εργητικές κατοικίες
Δυτικά Πισακή κατοικίες Μένωμης

Εκδόση Περιοχής
Με μετρήν γηπέδου στο αστικό ιστό... Πόλεμοσος όρη
ποσειδώνος... Υψηλό Κακοφοροσικό Φόρος... Ραπσώση
Διασπορηνόμωος... Αποσπασμα. χώρων σταδιομην... ΣΑΜωση
διασπορηνόμωος

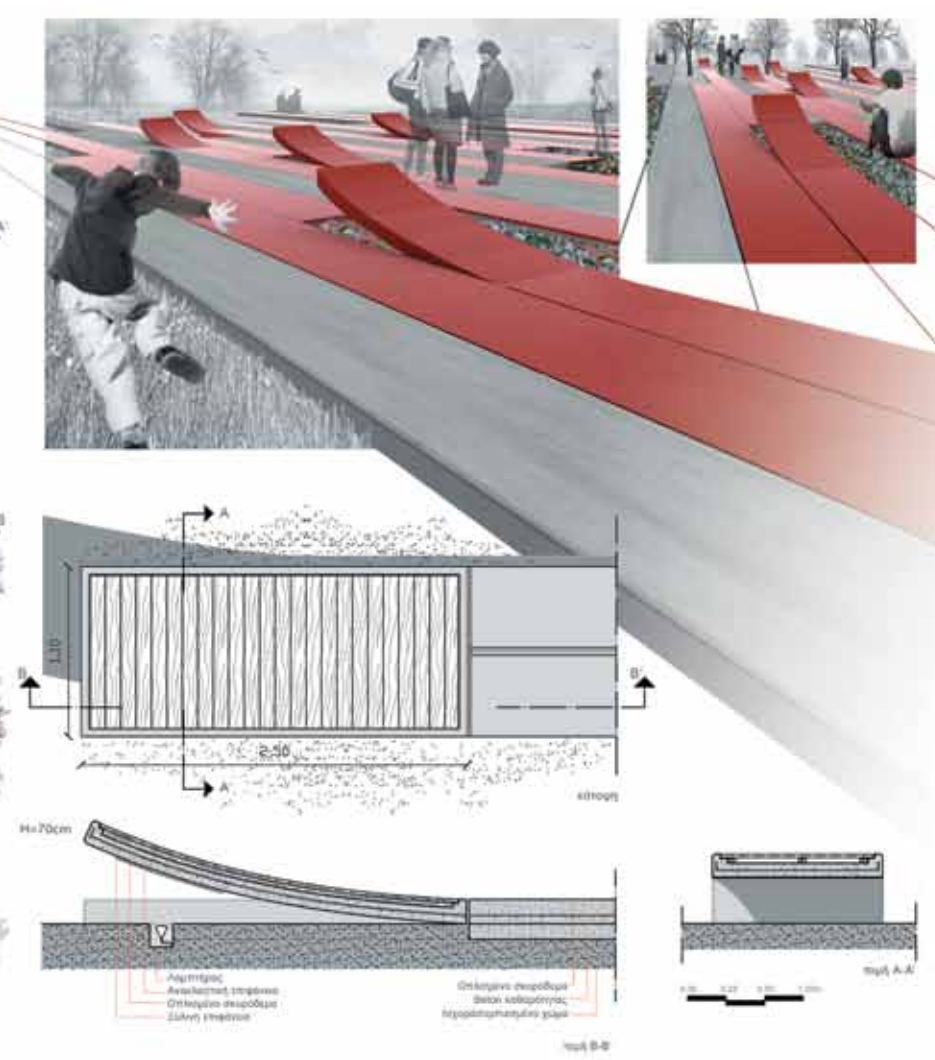
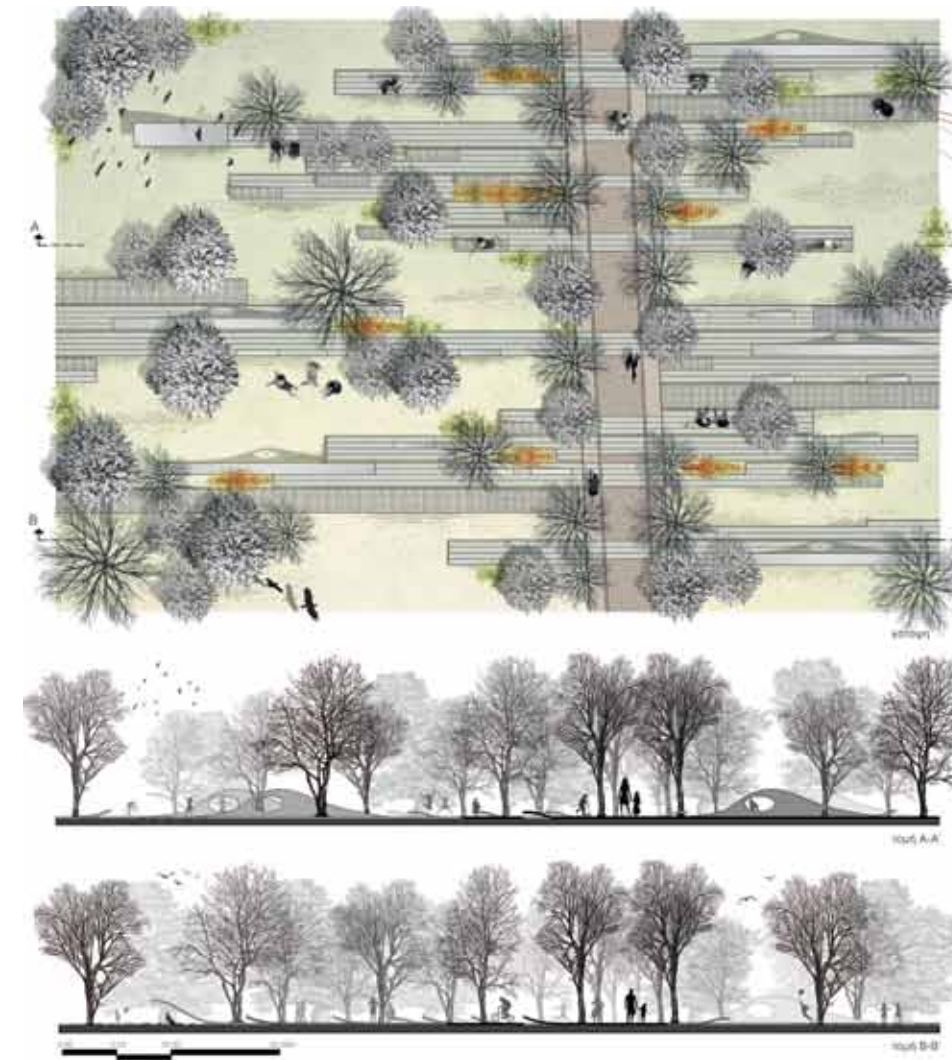
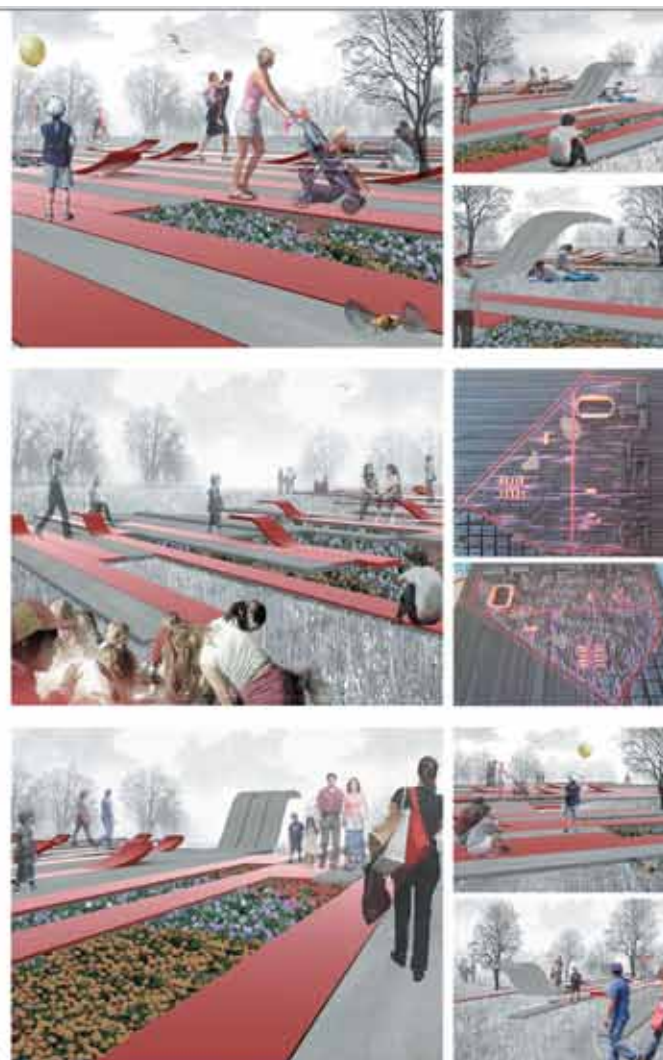
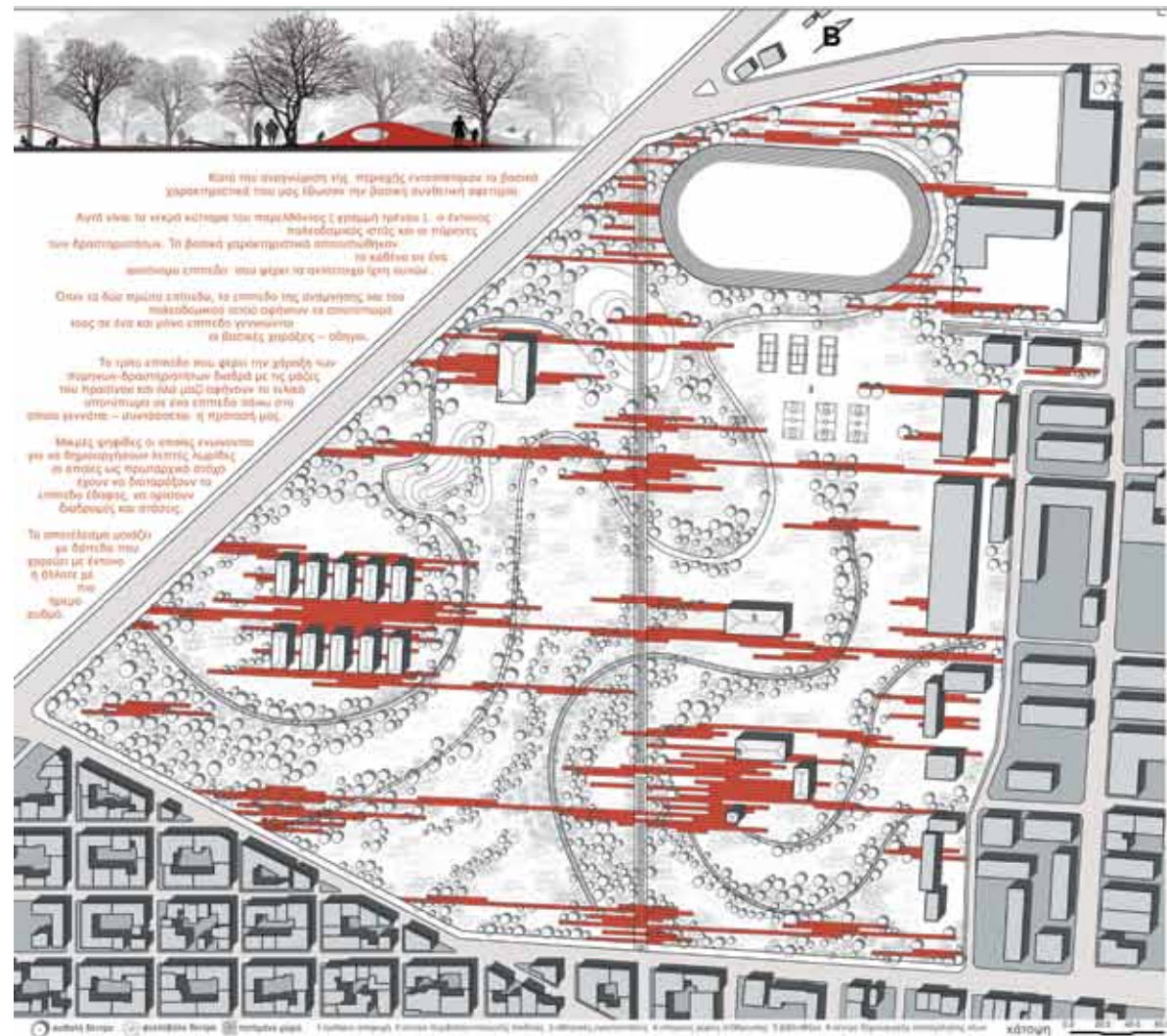
Αρήσος γής
1. Κατοικία / Πόλεμοσος (Δάσος με καταστήματα σε κρησώ)
2. Εργητικές Κατοικίες
3. Στρατηπέδο
4. Αθλητισμός
5. Εκπαίδευση

Προτάσεις

1. Διάσωση αυστηρού περιγράμματος οικοπέδου και οργανική ένταξη στην αστικό ιστό με καθορήσεις κτηρίων, ανοποήσεις προσώου.
2. Δημιουργία υπαίθριου χώρου ιθαίμεσης.
3. Ομοδοποίηση αθλητικών εγκαταστάσεων.
4. Επανάχρηση διατηρητέων κτηρίων.
5. Προσδιορισμός νέων χρήσεων εντός του οικοπέδου (αθλητικές εγκαταστάσεις, σημειακές διαμορφώσεις, εγκαταστάσεις αναψυχής και πολιτιστικού χαρακτήρα) με στόχο τον περίπασο του γηπέδου.

Βασικός στόχος η αναβάθμιση της περιοχής.

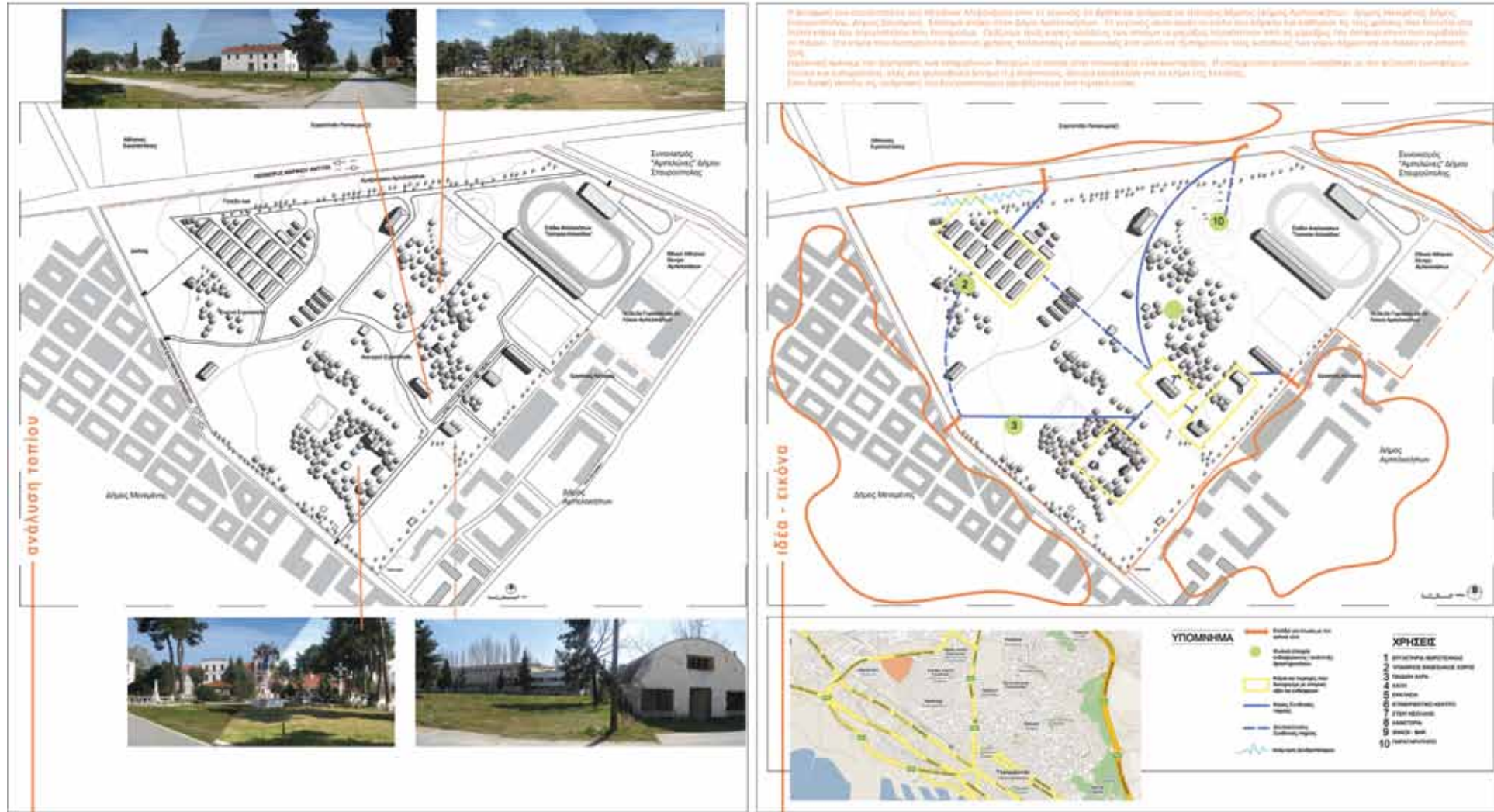
2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα	Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Α. Χρίστου
Μ. Νταή

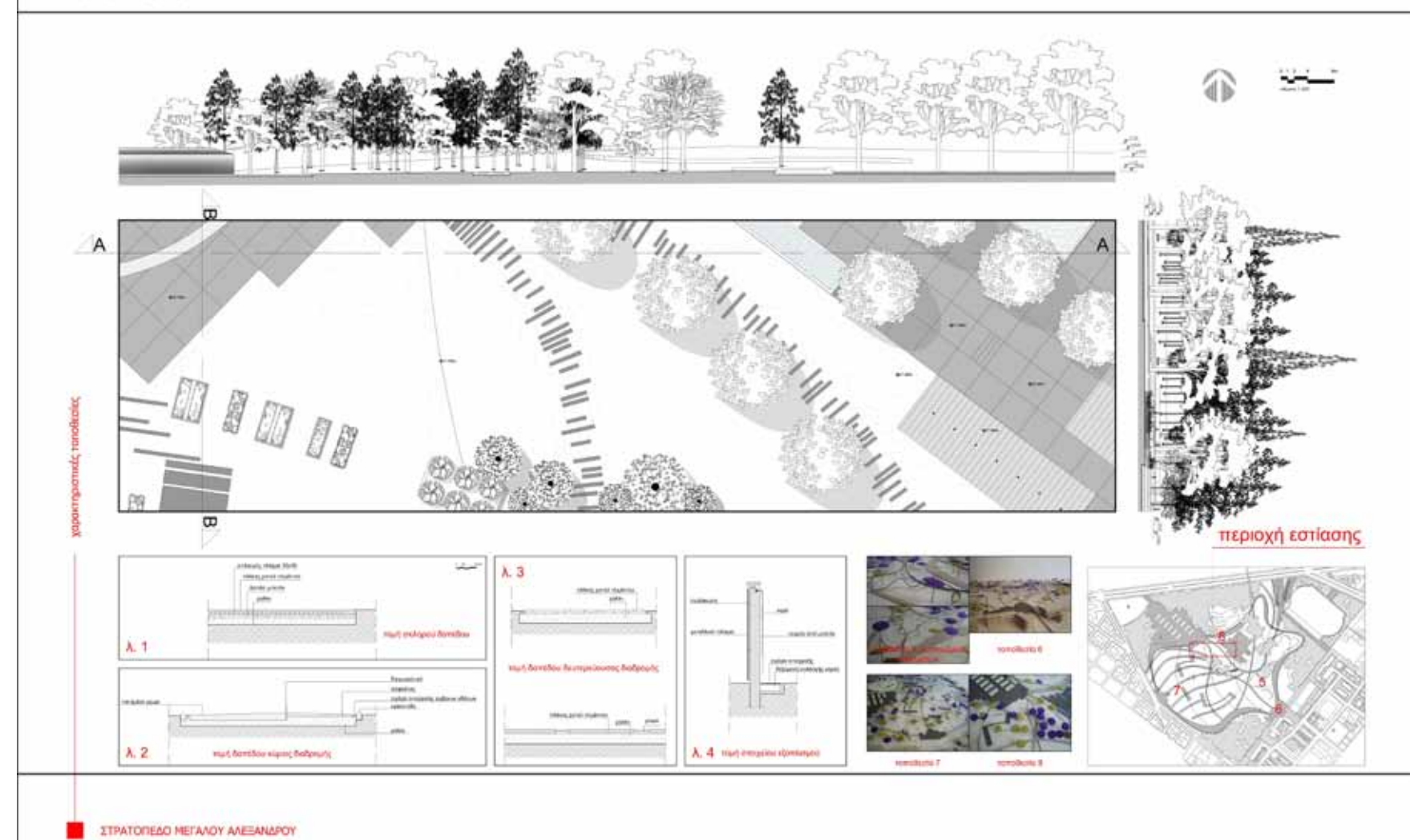
2008-2009

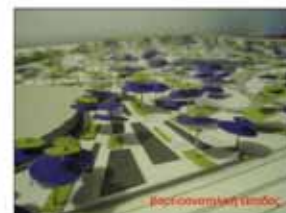
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα	Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Ε - Μ. Ηλιάδη
Ε. Θεοφάνους
Τ. Ιωάννου

5. ZIACA

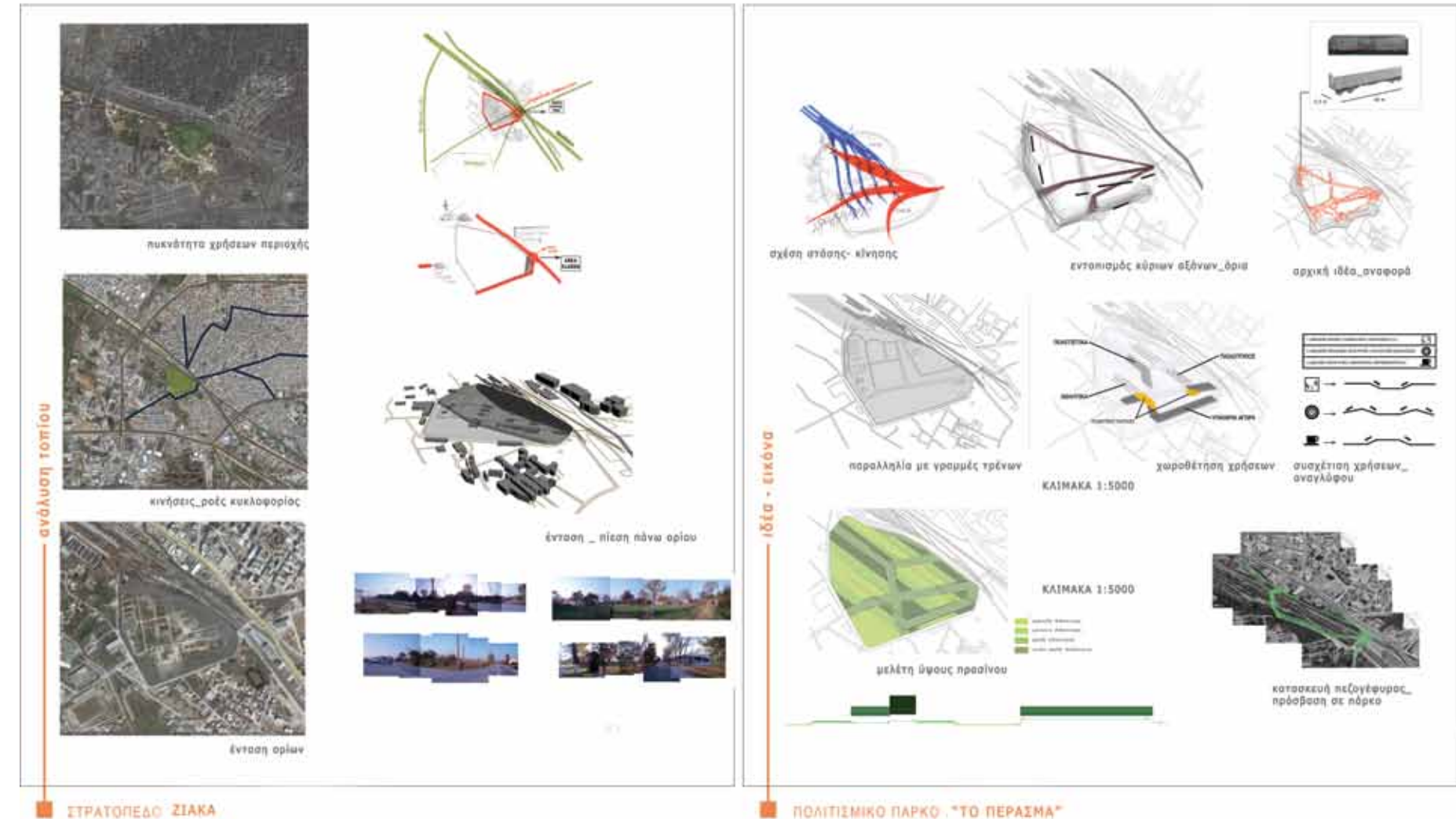
2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

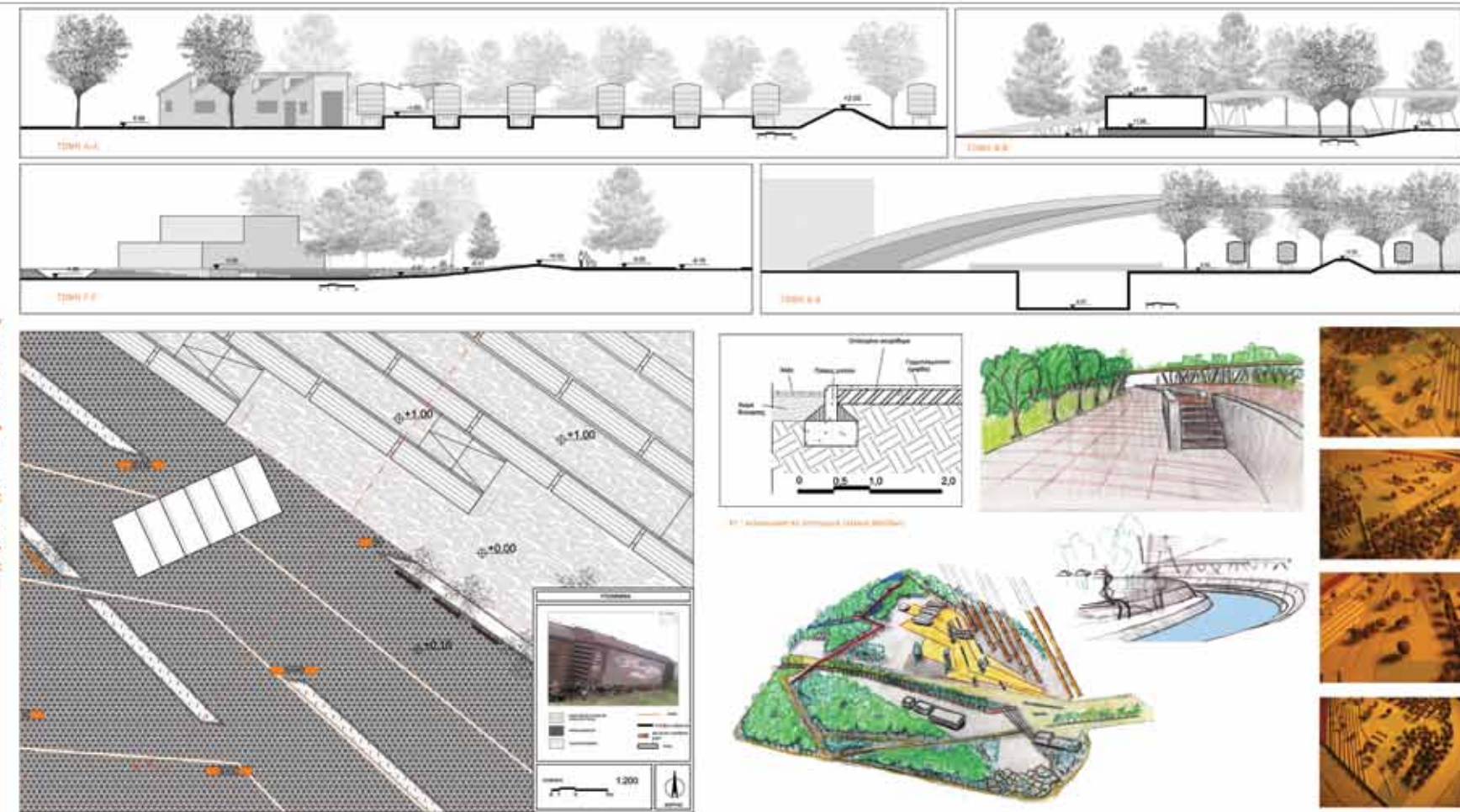
Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου	Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα	Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη	Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα	Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Σ. Αβραμοπούλου
Δ - Μ. Κατόανη
Α. Σιαφάκα

2008-2009

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΠΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τμήμα αρχιτεκτόνων
Τομέας αρχιτεκτονικού και αστικού σχεδιασμού
Πολυτεχνική σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μ. Ανανιάδου -Τζημοπούλου Καθηγ. ΑΠΘ
Μ. Τρατσέλα Λέκτορας ΑΠΘ
Ζ. Καρακινάρη Διδ. 407/80
Β. Τσιούμα Υπ.Δρ ΑΠΘ

Φοιτητική ομάδα
Ε. Γούλα
Α. Σκούπρα
Σ. Τσαγκερά

ανάλυση τοπίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΧΡΩΣΤΕΣ ΧΩΡΟΙ:
ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΑΣΗΣ
ΤΟΠΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΧΩΡΟΙ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΧΩΡΟΙ:
ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΩΣ
ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΣΗΣ
ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΩΣ
ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΣΗΣ
ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΩΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΧΩΡΟΙ:
ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΩΣ
ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΣΗΣ
ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΩΣ
ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΣΗΣ
ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΩΣ

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΖΙΑΚΑ

ΔΑΝΟΙΣ - ΔΕΣΗ

ΑΣΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΗΡΕΙΑ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ

